

B. V. BERGHS,

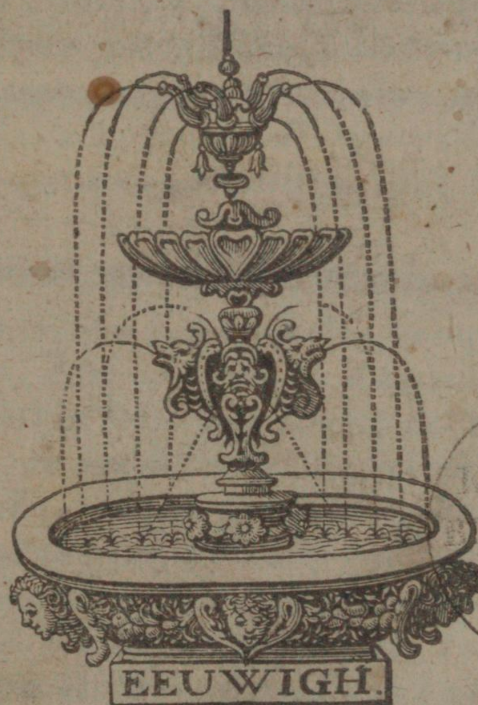
AJAX

EN

ULYSSES.

TREURSPEL.

Non formosus erat: sed erat facundus Ulysses.

t'AMSTERDAM, *Gedrukt by Tymon Houthaak*,

Voor *Dirk Cornelisz. Houthaak*, Boekverkoper, op de hoek van de Nieuwe-zijds Kolk, 1654.

Den Hooghgeleerden HEER
MATTHÆUS SLADUS.
Der beider Rechten Licentiaat.

YZE HEER,

Wy offeren U E. dit ons eerste werk, getrokken uit den vermaarden Poëet Ovidius, en naar ons vermogen in de Nederlantsche Taal op Duitsche Vaarzen gestelt; hoopende dat dit werk U E. geleerde wijsheit niet en zal mishagen, wezende U E. een Liefhebber van Latijnsche Poëzy, en Poëtische vonden: hoewel met meerder aardigheit, dan mijn kleine wetenschap zou konnen te weeg brengen, dit van den groten Sulmonenser in Romaas oude Taal heerelijk beschreven is. Wy hoopen alleenelijk dat het U E. behagen zal, is 't niet om zijn verdiensten, dewelke onwaardig zijn, ten minsten om dat wy de stoutigheit genomen hebben zo vermaarden Man te volgen, en ons aan zijn zyde te stellen, schoon met gevaar om van die hooge plaats in de laegte gestooten te worden; welk vonnis wy van U E. geleert oordeel zijn verwachtende: en gevallen zijnde, zal't ons noch tot een vreucht zijn om zo heerelijken zaak te vallen, denkende aan 't oude Vaers:

Si desint vires, tamen est laudanda voluntas.

Doch zo't U E. eenigzins kan vermaken, zo neemt dit als een werk aan van een leerling, in wiens brein ghy d'eerste vonken van kennis der oude Poëzy ontsteeken hebt. Ghy leerden ons wel eer de maat der Heoryque Vaarzen, en hoogdravende Gedichten, en schoon dit ons werk in een andere Taal dan de Latijnsche gestelt is, ghy nietemin, ô geleerde Man! zijt die geen, die in onze ziel de eerste liefde der Poëzy ontfonkt hebt; kenne mijn zelve dierhalven verplicht deze mijn eerste Tragedie, handelende van de Wapentwist tusschen den dapperen Ajax, en schranderen Ulysses, ootmoedig op 't altaar van U E. goetgunstigheit te presenteeren. Ontfangt dan, ô tweede Vader, door wien ons het licht van eenige wetenschappen bescheenen heeft, dezen mijnen Ajax; wensche alleenelijk dat U E. zo veel gelieve te doen, en hem naar uw wijsheit, gelezen hebbende, te oordeelen, terwijl ik blijf

Amsterdam, den 4. van Bloeimaant.

U E. Verplichte Leerling,

INHOUDT.

NEptunus, op 't hoogst verstoort zijnde op de Grieken, om de doot van zijn zoon Signus, naderhant in een Zwaan verandert, en beslooten hebbende met Phebus hier over wraak te nemen, doet Achilles onvoorziens door de hant van Paris vallen; het welk grote schrik in 't leger brengt; en de Trojanen op 't hoogst verblijt. Welke vreucht door de zwaarhoofdige Propheterſſe Caſandra gedurig gesteurt wort. Middelertijd is Ajax, op de uitvaart van Achilles, tegens Ulyſſes twistende om de wapenen, welke twist door Agamemnon gestilt, en voor een weinig tijds uitgestelt wort; terwijl wort Ulyſſes na Trojen gezonden om haar de Vrede aan te biên, en de Koninginne Helena weder te eyſchen; doch komt onverrichter zaken weêr in 't leger, waar hy zich opentlijk met gecierde vleijende reên tegens Ajax eisch stelt, en de wapenen voor zich begeert. Het meeste deel der Grieken, door zijn welſpreekentheit verleit, geven hem haar stem: waar door grote onlusten rijzen; doch worden door de onverwachte doot van Ajax gestilt, die zich zelfs het hart afsteekt.

Het Tooneel is om, en in Trojen. Het Treurſpel begint met den dagh, en eindigt in den avont.

PERSONAGIEN.

Ajax.
Ulyſſes.
Agamemnon.
Pirrus.
Diomedes.
Macedo, Soldaat.
Eneas.
Paris.
Hecuba.
Priamus.
Polixena.
Andromache.
Helena.
Caſandra.
Rey van Priesteren.
Phrigus, Soldaat.
Rey van Grieken.
Venus.
Peleus.

AJAX

AJAX
EN
ULYSSES.
TREURSPEL.

HET EERSTE BEDRYF.

Ajax. Ulysses.

WAar vlucht gy? wat is dit? laat g' u dan zo verwinnen?
Flaauhartige! blijf ſtaan, wat wilt gy gaan beginnen?
'k Zal uw beſchermer zijn: ik, die gans Trojens macht
Alleenig wederſtont, op die verwoede nacht
Dat men de Griekſche vloot zo helder op zag branden,
Dien Ajax leeft nu noch, noch leven deze handen
Die Hector heeft gevoelt, en nooit verwonnen zijn.
Gy Grieken, blijft toch ſtaan; gy krijgsluy, blijft by mijn.
Ik zeg uw andermaal, houd ſtant, houd ſtant verrader.
Ulyſ. Och Ajax! dat gy 't wiſt, het vluchten is ons nader.
Ajax. Lafharte! nimmermeer zal Telamon zijn zoon
Zien vluchten; Hector zelfs heb ik het hooft geboôn,
En zou men mijn nu zien voor d'overige machten,
Die klein zijn, vluchten? neen! ik zal haar gaan verwachten,
Ik acht nu geen Trojaan nu men geen Hector ziet,
Voor wie 'k nooit heb geſchrikt; en dat Eneas niet
Noch over was, ik wouw alleenig al de benden
Van 't Phrigiaanſche heir na Plutoos ſtat gaan zenden.
Vreeſt gy voor dat geſpuis, van helden gantſch ontbloot?
Men acht nu Signus niet, en Memnon is meê doot,
Daar wy noch zijn verzien van onverwonnen gaſten.
Zal nu den Phrigiaan, die nimmer ons verraſten,
Ons onverſlaaude macht gaan tergen, het is ſchant.
Ulyſſes, was uw kracht zo ſterk als uw verſtant,

Was uw de moed zo groot, als wel uw ſchrand're zinnen,
Koſt gy zo wel een ſtrijt, als ſchallikheit beginnen,
Zo waard gy wiſſelijk zo ſchandig niet gevlucht.
Ulyſſ. Heer Ajax, hoort gy niet het yſſelijk gerucht
Dat men in 't leger maakt? Achilles is verlooren.

Agamemnon. Ajax. Ulyſſes.

WAt hebt gy, groote Goôn, de Grieken nu beſchooren?
Zal Trojen door ons val tot meerder heerlijkheit
Gaan klimmen? is ons eind van 't nootlot, laas! bereit
Op d'Aſiaanſche boôm? zal Menelaus keeren
Na huis toe zonder wraak? en zal zijn druk vermeeren
Door 's vijants goet geluk? zal hy zijn Helena
Dan laten in de hant van Paris, die, zo dra
Men ons verdreven heeft, haar opentlijk zal trouwen,
En ſpotten met dien Heer, als hy bezit zijn vrouwe?
Wat baat het dat Ulyſſ' Achilles heeft gehaalt,
Nu hy t'onlukkig voor het winnen nederdaalt.
O Goden! moſt dien Helt alhier zo droevig ſneuv'len,
Die den Trojaan zo dik op d'Aſiaanſche heuv'len
Gejaagt heeft, als een wolf een kudde ſchapen doet?
Hier meê verzuft het heir, hier meê zo leit de moed.
Ajax. Zo lang als Ajax leeft zal hem geen moed ontbreeken,
Schoon dat de moed al was van 't gantſche heir geweken;
En is Achilles doot, hier leeft een ander weêr,
Die door zijn moed, op nieuw, vernieuwen zal al d'eer
Die 't Griekſche volk verloor door 't ſchadelijke ſterven
Van dien Achilles, die den Hemel zal beërven,
En plaats in Jupijns zaal verdient by d'andre Goôn,
Die van een yder wort geviert voor Thetis zoon.
Schoon gy dien Helt zijt quijt, laat daar geen moed om vallen;
Maar maakt dat Trojen niet op zijn geluk gaat brallen.
Ulyſ. Helaas! wie koſt in moed ophalen by dien Helt?
Wat vijant wederſtont zijn oorelogs gewelt?
Den Hemel heeft hem nu berooft van kracht, en leven,
En zal, zo 'k vrees, ons nooit zo dapp'ren weder geven.

Pirrus. Ajax. Diomedes. Ulysses. Agamemnon.

O Vader! is dit u beschooren van de Goôn?
Kost gy dan, Jupiter, dit aanzien van uw Troon?
O Thetis! most uw kint voor Trojens wrede wallen,
Zo jammer in zijn bloet onlukkig nedervallen?
Most men hem daarom hier doen komen uit zijn lant?
En kost men Trojen dan niet zonder Sciros hant,
Verwinnen? wat zal nu zijn hant, ja bey zijn handen,
De Grieken voordeel doen, zo d'Asiaansche landen
Bezwijken zullen door zijn krachten? steekt dan vry
Van dees bebloede kust. want nu, helaas! zijn wy
Versteeken van die hoop; laat Asiën nu rusten:
Want schoon wy nu de wraak al kregen zelfs na lusten,
Z' is al te duur gekocht, ô Vader! met uw bloet.
Wie zal u, na uw doot, met even trotzen moet,
Gaan volgen? wie zal 't heir, met schrik en vrees beladen,
Weêr moedigen op nieuw, en tot het blijven raden?
Ajax. Dat zal gaan Ajax doen, die zal de stappen gaan
Natreden van dien Helt, en voor Achilles staan.
Diom. Uw dapperheit is groot; maar groter dan voor dezen
En is zy niet: want wie zou konnen vromer wezen?
De naam van Ajax deed' alleenig trillen 't velt,
En Ajax zelfs stont af het dringende gewelt,
Van Hector; hoe kond' gy dan voor die geen verstrekken
Die nu verslagen is, en als Achilles trekken
Voor aan het leger? neen, of Ajax zijn wy quijt,
Of die gebleven is in dees bedroefde strijt;
Want gy maar een van bey het krijgsvolk kond vertoonen
De moed van Ajax, en Achilles kracht bewoonen
Elk wel een heele ziel; daarom, hoe gy dit stelt,
De Griekſche macht is door dit onluk vry gevelt.
Ulyſ. Dat zal men hier na wel, op 't onvoorzienst, gevoelen,
Schoon veel gereet staan om de druk van 't hart te spoelen,
Op d'uitvaart van dien Helt. O Sciros! al uw eer,
Die zo vermaart was door 't ontzaghelijk geweer

Van

Van uw manhafte Vorſt, leit droevig nu gevallen:
Want uw Achilles, die de ſterkſt' was van ons allen,
Der Grieken toeverlaat, die nooitvertzaagde man,
Nu droef geſneuvelt is; en dat, ô ſpijt! noch van
Die zo vervrouwde hant, de flaauſte der Trojanen,
Den laffen Paris, die men zelden by de vanen
Der krijgsluy heeft gezien. Jupijn, was 't zo geſtelt?
Moſt noch Achilles zijn van Paris neêrgevelt?
Ajax. Zoud gy dien Paris wel, Ulyſſes, overtreffen?
Waar men zijn moed veracht, daar zal men niet verheffen
Uw daden, die noch veel verſcheelen; nooit en heeft
Men uw in 't velt gezien, dan als me'r uw in dreeft.
Gy dorſt een dapper helt nooit onder d'ogen treden,
Uw krachten leggen in bedrog en ſchallikheden.

Macedo. Diomedes. Ajax. Ulyſſes. *Agamemnon. Pirrus.*

'tIS heden met den Griek verloren, en gedaan.
Diom. Wat is'er gaans? *Mac.* Zie gins de vloot in kolen ſtaan.
De ſchaker van Heleen heeft Hectors doot gewroken;
Eneas Hector volgt, en heeft het vyer geſtoken
In 't vaartuig van den Griek: 't is heden zulken dach,
O droevig ongeluk! die men wel vloeken mach.
De Goôn zijn tegen ons. Achilles is gebleven,
En in Eneas ziet men Hectors moedt herleven.
Het vyer verteert het al, en niemant derft die vlam,
Die ſchielijk opging, en geduriglijk toenam,
Gaan bluſſchen; ziet gy niet die vreeſſelijke ſtralen?
Ziet gy de ſchepen niet haar ſtevens onder halen?
Ajax. 'k Heb eens de vloot ontzet, ik doe 't noch andermaal.
Wie volgt mijn op het pat? Zal nu het Griekſche ſtaal
Den Phrigiaan, die 't dik van hare vloot verjaagde,
Niet derven tegenſtaan? ik zal, die 't eertijts waagde,
Alleenig vliegen heen. *Diom.* En ik zal eer de doot
Gaan ſtappen in de mont, dan dat ik onze vloot
Zo droef zouw zien vergaan. *Ulyſ.* Wy zullen deze doode,
Wiens ziel al in 't geſtarnt geplaatſt is by de Goden,

Bevrijen van 't gewelt, en 's vijants felle macht.
Ajax. Onnodig is uw zorg, onnut is hier uw kracht,
't Was beter datg' uw zwaert gebruikte by de schepen.
Ulyss. Den vijant mocht dit lijk dan gaan na Trojen slepen,
Tot wraak van Hectors moort: wy zijnder aan verplicht.
Ajax. Uw brein heeft weêr een list, een schalk bedrog gedicht,
Om zo den strijt t'ontgaan; zo 's vijants benden quamen
Gy vluchten wel van 't lijk, en leed dat zy 't u namen.
Ulyss. Dat weet Jupijn om hoog. *Ajax.* De tijt verloopt al vast.
Weet vry dat Ajax niet op uw geweer en past,
Hy hoeft Ulysses niet. gaan wy, laat vry dien blode,
Hier buiten lijfsgevaar, bewaren dan de dode.
Agam. Soldaat, hoe ging dit toe? vertelt ons hoe 't geval
Dien helt ons heeft onthaalt. *Mac.* Als 't u belieft, ik zal
Het al verhalen gaan: want ik met dees mijn ogen,
Gezien heb, hoe dien schicht hem is in 't hart gevlogen.
Wanneer de benden nu van weêrzy met gewelt,
Aanvielen, en alreê daar menig lag gevelt,
Zo zag men Peleus zaat door 's vijants vaandels vliegen,
Die 't al ter neder sloeg; zijn slag dat was zijn driegen.
Noit zag men voor den wolf zo zeer de schapen vliên.
't Scheen dodelijk alleen zijn woeden aan te zien:
Maar 't duurde niet zeer lang: want wijl ik in zijn daden,
Met wonder aan te zien, mijn naulijks kost verzaden,
Zo zag ik een wiens hooft met stralen was bezet,
Hy scheen geen mensch: maar God; ik sta verbaast, en let,
Wat dees bedrijven wil; hy voegt zich aan de zijde,
Van Paris op zijn koets, hy neemt het toom, zy rijden,
Het Griekſche leger in, een yder maakt haar plaats.
Toen zag ik dat dien God een gulden schicht, helaas!
Uit zijne koker trok, wel scharp van punt, en toonde,
Aan Paris doen Achil: dees is 't die Trojen hoonde,
Dees brocht uw broeders om, sprak hy, zet hem betaalt,
Het leet u aangedaan, op dat hy nederdaalt,
Weêrom in die revier, waar Thetis hem in doopte;
Mit zag ik hoe hy weêr op nieu de paerden noopte,

En brogt hem in 't gezicht van Sciros kloeke Prins,
Die noch al woedend was, en onbevreest, geenzins
En docht op 't ongeluk het geen hem spoedig naakte;
'k Zag Priams zoon dien schicht, wiens gulde punt weêrhaakte,
Toen nemen in de vuist, een weinig eerst gelet,
En straks hem na de borst van dezen helt gezet,
Die schielijk men straks zag ter aarde nederstorten.
Terstont zag men ons heir afdeizen in een korten,
En na zeer weinig tijts liet het zijn hielen zien.
Mit quam Eneas aan, en deed 't al vorder vliên,
Tot dat hy quam aan strant, en 't vyer stak in de schepen,
Door solfer, vet, en pek, en dikbeteerde repen:
Waar om ik spoedig met dees tijding herwaarts aan
Quam vliegen: want het was met al de vloot gedaan,
Zo daar geen hulp en quam. *Agam.* 't Is nodig dat wy treden
Dan spoedig na de vloot; 't is zeker buiten reden
Dat Ajax 't leven waagt, en wyluy hier in rust
Staan praten, en niet eens en denken hoe geblust
Zal worden 't wrede vyer. kom Pirrus, laat ons volgen
Dien braven oorlogsman, en wreekt hier nu verbolgen
Uw vaders doot. *Pirr.* Wel aan; en gy, mijn waarde vrint,
Die zellever wel weet hoe zeer gy zijt bezint,
Van Pirrus, wilt het lijk van vader doch bewaren.
Ulys. Weest, Pirrus, vry gerust, en wilt uw druk bedaren,
Gaat heen, ontzet de vloot, en wreekt uw vaders moort,
Op dat men van die wraak noch na veel jaren hoort.
'tIs hier niet al te veil, 't is best dat ik doe dragen
Het lichaam in mijn tent: want hier mijn lijf te wagen,
Was zeker maar onnut. 't is best dat ik vertrek,
En 't lichaam met een kleet van purperlaken dek,
Op dat de schrik het heir, door 't ongelukkig vellen
Van Peleus zoon, niet doet te vreesselijk ontstellen.
Soldaten, draagt het lijk in 't aldernaast' gehucht.
Kom, gaan wy. haast u wat, mijn dunkt ik hoor gerucht.
't Is zeker nu geen tijt om langer hier te blijven.
Kom ras, eer men met macht ons hier van daan komt drijven.

Eneas.

Eneas. Paris.

MEn doet den aftocht ſlaan, dat ons verkregen eer
Niet weêr te rug en keert door 't vluchtende geweer:
Den krijgsman kan zich wel door al te grage tochten
Van gierigheit verraân. daar 's eers genoeg bevochten,
Daar 's buits genoeg gerooft, daar 's vuurs genoeg geſtookt,
Daar 's bloets genoeg geſtort; ziet hoe het water rookt,
Ziet hoe de ſchepen tot de golven ſtaan en branden;
De lijken dobb'ren vaſt, en drijven na de ſtranden,
En, vluchtende de vlam, verdrinken in de zee.
Waar zal den Griek voortaan, dewijl hy niet op ree,
Met veſtingen omheint, met legeren beſloten,
Met oorlogsvolk verzien, zijn zwartbepekte vloten
Kan veilig leggen, vry van 't Phrigiaanſche vyer,
Zijn hoop op zetten? kom, laat ons niet langer hier
Staan dralen, waar 't beſtrooit met wapens is, en lijken,
Wiens opgehoopte hoop het bloet verſtrekt voor dijken.
Laat ons den ouden Vorſt, uw vader, brengen gaan
De tijding van ons luk, en dat uw hant gedaan
Heeft heden meer als 't heir in negen lange jaren,
Dat Priams landen van den Griek belegert waren.
Par. 'k Zal dan in aller yl de Trommels roeren doen,
Op dat den krijgsman ſtaakt in 't leger meer te woên:
't Is dikwijls ſchadelijk het alles te verdelgen.
Het aardtrijk zou het bloet niet konnen al verzwelgen.

Ajax. Eneas.

O Grieken! nimmermeer verheert gy Trojens wal:
Maar eerder zal men zien uw onverwachten val
Op d'Aziaanſche gront; gy hebt Achil' verloren,
En 't ſchijnt Ulyſſes zelfs heeft uw bederf gezworen:
Hy ried u Philoctteet, wiens pijlen, van de hant
Van Hercules gevoert voor dezen in dit lant,
Hier weder moeten zijn, ellendig te verlaten.
Ulyſſes ſtijft de ſtat, en ſchijnt den Griek te haten.

Eneas. Ik luister, en met lust. *Ajax.* Ulysses wreeden haat
Weet yder wel hoe duur z' aan Palamedes staat.
Och! had hy nimmermeer den Troischen boôm betreden,
Zo had al Trojens muur gelegen; zo zou heden
Den Griek 't Miseensche hof, en Argos raathuis zien,
En Agamemnon zou het heir niet meer gebiên;
Het Aziaans gebiet zou nu gebroken wezen,
En Sciros Vorst zou noch wel levend' zijn in wezen:
Noch eert men zulk een man, noch heeft zijn woort geloof,
Die voor een Troische kling gelijk een kudde stoof,
Wanneer het achter zich een wolf met open kaken,
Al vlammend' op de buit, gansch vyerig schot ziet maken.
Eneas. Hy 's op Ulyss' gestoort; ik treê hem in 't gezicht,
Op dat ik meerder haat in zijne boezem sticht.
Wel Ajax, wat zal 't zijn? waar wort gy heen gedreven?
Wat gruwelijken haat doet u na Priams leven,
Uw eigen moeders broêr, zo fel en vreeslijk staan?
Heeft het Trojaansche bloet u immer spijt gedaan?
Heeft het aan Telamon uw moeders roof gewroken?
Of om dat stuk met macht in Grieken ingebroken?
O neen! uw moeder bleef gerust, en wel te vreên,
En Grieken ongetergt, hoewel het Priam scheen
Al vry wat tegen 't hart; en nu komt g' ons bederven
Om een Spartaansche vrouw; nu moet 'er menig sterven,
Wiens deucht veel waarder is als deze Griekshe hoer,
Die met haar Paris langs d'Egeze golven voer,
En hier in Phrigien aan Trojens strant belandde,
Alleenelijk geboeit met Venus minnebanden;
Verdient dan Helena dat Hector om haar valt,
En dat zy door de doot van Sciros Hartog bralt?
Wat wort 'er om een vrouw al edel bloet vergoten!
Zo kan een vrouw 't verderf van steden zijn, en sloten.
Ajax. Andromeda wiert eer van Perzeus door gewelt
Verkregen; voor 't altaar, aan Hymen toegestelt,
Most menig sneuv'len eerst, eer hy haar mocht behouden;
Hoewel 't den stichter na wel hartelijk beroude.

Eneas. Een vrouw, die zuiver is, verdient men voor haar ſterft:
Maar dat men om een hoer een vruchtbaar lant bederft,
Is tegen recht, en reên. *Ajax.* Z' is die z' ook is, de Grieken
Zijn hier in Phrigien door 't water met haar wieken
Niet vaardig aangezeilt, dan om die Griekſche vrouw
Weêrom te halen, 't zy met wil, of onwil. 'k zouw
Den Troiſchen Konink raân ons Helena te geven,
En vorder met den Griek in eenigheit te leven.
Eneas. En ik zou Ajax raân zijn grootvaârs ſtat, en lant
Te ſparen, en niet meer de Phrigiaanze ſtrant
Met bloet te verwen, en met lijken te beſtrojen;
Denkt, dapp'ren helt, dat gy geſproten zijt uit Trojen.
Ulyſſes haat u meê, hy zal u door bedrog,
Als van Trojaanſchen bloet, om 't leven brengen noch.
Ajax. Ik vrees voor geen bedrog, en zal de Grieken blijven
In eeuwigheit getrou; zoekt gy haar te verdrijven,
Verdrijf my dan vry meê: maar eer ik vluchten zal,
Veroorzaak ik veel eer mijn ſterfdag, en mijn val.
Daarom zo zeg ik u, wilt my van nu vry houden
Voor vijant, op wiens woort men nimmer zich vertroude.
Eneas. Uw onbedachtheit is my op het hoogſte leet.
Ajax. 't Is lang genoeg gepraat, ik bid u dat gy treet
Weêrom na Priams wal: want my tot u te trekken
Was tijt en werk geſpilt, 'k zal noit mijn ſtam verſtrekken
Tot zulken ſlim verwijt. *Eneas.* Wel laat het zo geſchien,
Wy zullen dan voortaan malkand'ren niet ontzien.
Ajax. O neen! mijn bloet is voor het Griekſche volk ten beſten.
Eneas. En ik ter doot toe haat die Priams ſcepter queſten.

HET TWEEDE BEDRYF.

Hecuba. Priamus.

MYn waarde Vorſt, mijn Prins, voor u ben ik beducht,
In u is al mijn trooſt, om u al mijn gezucht;
Den Griek brengt Hecuba geen vrees als voor uw leven,
Die 't hare garen zou voor 't uw ten beſten geven.

Wanneer zal Pergamum, en Tuycers oude zaal,
Den burgt Iilion, zijn vry van 't Griekſche ſtaal?
Wanneer zal Trojen zijn verloſt van Argos tenten?
Mocht noch den akkerman in d'aangename lenten,
Zijn lant, in negen jaar niet omgeploegt, met luſt
Bezajen, 't was geen noot, zo zou men Trojens kuſt
Weêr bloejen zien, als voor. *Pri.* Bedwingt uw zwakke tranen,
't Is nu geen ſchreijens tijt, 'k zal u een wech gaan banen,
Door mijne reên, tot vreugt. *Hec.* Wat vreugde kander zijn
Voor mïjn, die dagelijks van druk, en ſmart verdwijn,
Door 't moorden van mijn zoons. *Pri.* De goden hebben heden,
Beweegt door ons gekerm, en vyerige gebeden,
Ons ſmeken eens verhoort. *Hec.* Gelijk zy zijn gewoon;
Haar deernis zag men wel aan Hector onzen zoon.
Zy ſpaarden hem, niet waar? *Pri.* Bedaart mijn lief, mijn ogen
Die hebben 't aangezien, 'k zag hoe de Grieken vlogen,
Haar vloot ſtaat in de brant. *Hec.* Dat deed' mijn Hector ook;
'k Heb zellever van ver gezien de zwarte rook,
Wat mocht'et helpen toch? *Pri.* Zo ziet men krachtē mindr'en,
Zo kan men op het leſt zijn vijant niet meer hind'ren,
En zo vergaat de moed. *Hec.* Den Griek verlieſt zijn macht
Door 't vallen van zijn volk: maar d'Aziaanſche kracht
En meerdert daar niet door. *Pri.* Wy doen de Grieken vluchten,
En menig blijft 'er doot. *Hec.* Zy doen de moeders zuchten,
De vrouwen om haar mans. *Pri.* Hoe zeer is het getal
Gemindert van haar heir? *Hec.* En hoe veel zijnder al
Geſneuvelt van uw zoons. *Pri.* Houd op van zulke klachten,
En hoopt op nieuw geluk. *Hec.* 't Geluk zal noit verzachten
Mijn pijnelijke ſmart. *Pri.* Wy bidden u, houd op.,
Uw druk die raakt mijn hart, gy vult mijn bange krop:
Wy moeten 't geender is tot noch geſchiet vergeten,
Schoon 't ons zo levend' raakt. mijn waarde lief, wy weten,
't Was van 't geval beſtemt: 't geval, een drajent radt,
Smijt dikwils weder neêr die z' eerſt heeft opgevat;
En heft weêr die geen op, die heel en al vertreden,
Ter aarden lag. Jupijn heeft licht'lijk ons gebeden,

Ter hart genomen; 't is met Trojen niet geheel
Gedaan, ſchoon Hector ſturf. 't is waar, het meeſtendeel
Hing eer aan zijne macht, hy was de ſchrik der Grieken,
Hy brak des vijants heir, verſtroide 's vijants wieken:
Maar flus zag ik van veer ons Creuzaas egemaal,
Op een gelijke wijs als Hector, met het ſtaal
In d'eene hant, het vyer in d'ander, om de vloten
In brant te ſteeken, en haar zo van hoop t'ontblooten,
Van immer wederom haar vaderlant te zien.
Ik zag de Grieken ook voor d'Azianen vliên.
Hec. Hoe vleit een menſch zich zelfs in't midden van zijn ſmarten!
Pri. Is 't vleijen? laat het zijn, 't verlicht de droeve harten.
Hec. Maar meerdert onze ſmart, als men de waarheit weet?
Pri. Zie daar Polixena, ziet, uwe dochter treet
Blygeeſtig hier na toe, haar is miſſchien ter ooren
De máár van het gevecht gekomen, laat ons 't hooren.

Polixena. Hecuba. Priamus.

DEn hemel heeft zich eens erbarremt op het leſt
Dan over deze ſtat, en langbeſtreden veſt;
Ten leſten is dan eens het Phrigiaanſche Trojen,
Het geen den Griek zo dik belooft had uit te rojen,
Verloſt van Sciros jeugt, en Argos ruitery;
Zo wort den droeven Phrieg na negen jaar eens bly,
Zo wort 't gebeent verzoent van Hector mijnen broeder,
Zo breng ik, na veel druks, eens vreugt aan u, ô moeder!
Achilles is gevelt, en t'zaam der Grieken luk.
Hec. Gy mindert, ik beken 't, door uwe reên mijn druk:
Maar neemtze niet gants wech. *Pri.* Wie kreeg die grote zegen?
Pol. De geeſt van Hector heeft door Paris wraak gekregen.
Daar komt Eneas aan, dien braven oorlogshelt;
Uw zoon komt met hem, die den moorder heeft gevelt.

Eneas. Paris. Priamus. Hecuba.

LAng leeft Vorſt Priamus, tot ſchrik van alle Rijken,
Dat zy voor Trojens Prins al hare vaandels ſtrijken.

Den vijant op de vlucht is ſchier geheel vernielt;
Zo haaſt Achilles viel, geen ander 't ſtaanden hielt,
Dan Ajax onzen neef; doch langer uit te blijven
En docht ons niet geraân, en vorder te verdrijven
Den vijant, liep gevaar: doch Paris, uwen zoon,
Verdient met recht, mijn heer, een groene Laurekroon.

Par. Al 't geen ik heb gedaan is van Apol bedreven,
Hy ſprak mijn aan een moed, heeft mijn den ſchicht gegeven,
Waar meê 'k gewroken heb mijn broeder Hectors doot;
Ik hoop den hemel zal ons voortaan in de noot
Zijn hulpzaam, als van daag. *Pri.* O braafſte van mijn kindren,
Mijn liefde t'uwaarts zal te gener tijde mindren.

Hec. 'k Had noit die vreucht verwacht, dat Paris 't wreken zouw.
'k Had noit gedocht dat gy noch mindren zoud mijn rouw.

Andromache. Paris. Eneas. Helena. Priamus. Hecuba. Polixena.

O vreuchden! waar is hy die Hector heeft gewroken?
Die met zijn ſcharpe ſchicht Achilles heeft doorſtooken?
Waar is hy, dat ik mag dien helt omhelzen gaan?
Wy danken u, dat gy, die Hector heeft verraân,
Geſtraft hebt na verdienſt, en uwe broeders aſſe
Verzoent hebt door uw wraak, nu mag hy vry de plaſſen
Van 't zwarte water Stix, met Karons oude boot,
Zo hy niet in 't geſtarnt geſtelt is, na zijn doot
Gaan overvaren. nu zal zijne geeſt gaan ruſten,
En niet meer zwerven langs de Phrigiaanſche kuſten.

Par. O waarde Andromache, wel waerdig Hectors vrouw,
Die noit door laf geklag te kennen gaf uw rouw,
Die broeders lichaam zag van Sciros Hartog ſlepen,
Met een ſtantvaſtig hart, voorby de Griekſche ſchepen,
En driewerf om de ſtat, en kropten al uw ſmart,
En pijn grootmoedig in, ſchoon 't raakten aan uw hart.
Gy hebt uw Hector noit met ſmeken 't hooft gebroken
Als hy ten ſtrijde ging; maar moedig aangeſproken.
De doot, die 't alles ſcheit, en ſcheiden noit een paar,
Zo wel als gy lui twee te vreden met malkaar.

And.

And. 't Is waar, mijn Egemaal is jammerlijk gebleven;
Maar heeft zijn leven voor zijn vaderlant gegeven.
Waar kost hy 't beter doen? de naam van Hector zal
Voor eeuwig zijn bekent, in spijt van het geval.
Eneas. Men zal Andromache van Hector nimmer scheiden.
Men zal gelijkerhant u beider lof verbreiden.
Hoe dikmaals hebt g' hem wel den degen op de zy
Gegort; hoe dikmaals hebt gy hem omhelst, en bly
Gekust, als hy ten strijt zou gaan; en nimmer tranen,
Gestort. gy gaaft hem moed. gy gingt dien heer vermanen,
Dat hy ten oorlog trok voor Trojens vryigheit,
En Il'jons burgery, die hooploos zit en schreit,
Nu hy gebleven is. *Par.* Mijn waarde lief, mijn leven,
Hoe staat u het gemoet? *Hel.* Gy kont mijn alleen geven,
Vernoeging in mijn hoop. *Par.* Wy hoopen, alles zal
Ten besten keren gaan. *Hel.* Och! wou het dwars geval
Ons voortaan gunstig zijn. *Par.* De Grieken zijn verwonnen,
En schier geheel gevelt, ons heil is nu begonnen;
Weest bly mijn Helena. *Eneas.* Spartaansche Koningin,
Gy proeft hier dat wel druk ook geven kan de min.
Pria. Uw min die quam, eilaas, ons Trojen duur te kosten.
Hec. Uw min was d'oorzaak dat Achilles Hector plosten,
Verradelijk in 't zant. *Par.* Hier ziet gy weêr deez' arm,
Noch root van 't bloet, noch klam, noch klevrig, en noch warm,
De doot van Hector is op dezen dagh gewroken.
O Vorst van Asiën, ziet gy dees hant niet roken?
Den Griek is nu ter tijt versteken van zijn hoop,
Peleydes is nu doot, de rest tijt op ter loop.
Pria. 'k Beken, gy hebt, ô zoon, zeer mannelijk op heden
Voor Priams burgery, voor Ilion gestreden,
Wy hoopen beter luk voortaan, en dat God Mars
Tot onzer hulp eens zal aanschieten 't harrenas,
Dat Venus zo veel zal by haren lief verwerven,
Dat Asiën de macht der Grieken eens zal derven.
Laat ons na 't outaar gaan, en danken d'oorlogs God,
En bidden dat hy wil veranderen ons lot.

Kom, laat ons heenen gaan, en hem, wiens hant zo machtig
Is in de krijg, onz' vreucht ook maken meê deelachtig.

Casandra.

HOe groot is 't nootlots macht?
Hoe heerschend' over ons, en zelver over Goden?
Het stoot zich aan geen kracht,
't Ontziet den dapperen zo weinig als den bloden;
Het gaat zijn gang,
En maakt ons Trojen bang,
Dat na zo veel verdriet,
Noch raken zal geheel tot niet.
Ik riedt Corebus eer,
Den burgt van Priamus, noch 't Phrigiaansche Trojen,
Te helpen, noch 't geweer
Te proeven op den Griek, die 't droevig uit zal rojen:
Maar 't nootlot wou
Dat hy hier komen zou,
Op dat op zijne kruin,
Zou storten Trojens as, en puin.
Vorst Rhesus heeft geproeft
Het nootlots woeden, en was naauwelijks gekomen,
Alhier, of is bedroeft
Van d'Itakois met list het leven straks genomen,
Terwijl hy lag,
Na 't ondergaan des dagh,
Het waken ongewent,
Al slapend' in zijn witte tent.
Achilles is nu doot:
Maar Neoptolemus, zijn zoon, is noch in 't leven;
Het schijnt voor Trojen groot,
Schoon 't moeder Hecuba noch schriklijk zal doen beven,
Wanneer men plengt
Het bloet, en droevig brengt
Ter doot het Konings kint,
Van moeder eer zo zeer bemint.

Hecuba.

Hecuba. Casandra. Priamus. Paris. Eneas.
Polixena. Helena. Andromache.

CAsandra, brave maagt, wy laten ons bewegen
Tot vreugde, hoewel 't hart daar ganschelijk is tegen;
Wy zeegepralen eens na zo veel smart, en druk,
En hoopen dat Jupijn voortaan ons beter luk
Verleenen zal, als hy verleenden ons voor heene.
Cas. Och! dat gy 't wel bedocht, 't is eerder tijt van weenen.
Pri. Stoort niet, door uwe vrees, onz' welgegronde vreugt;
Den strengen Griek is eens, die zo veel ongeneugt,
Ons aandeed', neêrgestort. zal Trojen altijt schreijen?
En zal het nootlot zich na Priam niet eens dreijen?
Zal Ilion altijt met druk zijn overlaân?
Cas. Zo 't anders wezen mocht, het Goddelijk getraan
Van Venus zou nu lang by haar verheven vader
Gedroogt zijn van haar wang: maar 't nootlot heeft veel quader
't Bederf van Pergamum beschoren tot uw smart:
Gy zult noch Tuycers stat zien neêrgevelt om vart,
Hoewel 't Trojaansche puin uw ook het eint zal geven.
Gy zult de stat in brant zien: maar niet overleven;
Want zunt u 't heilig beelt van Pallas wiert ontrooft,
Is Trojens heil geheel verdweenen, en verdooft.
Par. O zuster! uwe vrees schijnt altijt meer genegen
Tot ons verderf; van daag kreeg Phrigien de zegen,
't Is nu geen treurens tijt, Achilles is gevelt,
Die gy zo dikmaals zei, dat door zijn wreet gewelt,
Aan moeder Hecuba noch rukken zouw uit d'ogen
Een bitterlijk geween, wanneer de marmre bógen,
En balken root van gout, in het Trojaansche hof
Verdelligt zouden zijn, en leggen neêr in 't stof.
Cas. Het geen ik heb gezeit dat zal ook zo geschieden,
En zo gy 't niet verstaat, ik zal het u bedieden.
Eneas. Wel, Peleus zaat is doot. *Cas.* In Pirrus 't weêr herleeft,
Die na den ondergang van Trojen stadig zweeft.

Pol. Gy ſpelt ons altijt quaat. *Caſ.* Maar 't quaatſt zult gy bezuren·
Den ſchranderen Ulyſſ' zal u na Stix toe ſturen,
Achilles tot een bruit, op Sciros mormre zark.
Hec. Dat lijd nooit Jupiter! *Caſ.* Het nootlot leit te ſtark,
Het moet alzo geſchiên, 't is reed' alzo beſchoren.
Pria. Is dan den Phrigiaan tot zo veel ramps gebooren?
En zal ons oude ſtam zo worden uytgerukt?
De Goden geven dat dit nooit den Griek gelukt.
Hel. O Goden! wat ſtaat mijn in zulk gevaar te wachten?
Zo 'k weêr na Sparten moet zal men Heleen verachten,
En aandoen alle ſmaat. *Caſ.* En vreeſt niet Koningin;
Want Menelaus, noch ontfonkt met d'oude min,
Zal u met blijtſchap, en met open arm ontfangen,
En kuſſen uwe mont, uw lippen, en uw wangen.
En gy, mijn vader, ſchoon het nootlot heeft gebracht
Uw Trojen al ten val, en vreeſt niet, het geſlacht,
Zal daarom niet vergaan; een helt, met Goôn geladen,
En oude vader, zal, door half verwoeſte paden,
Door ſtormen van de zee, door wreden oorelog,
Aan d'Italjaanſche kuſt op 't leſt belanden noch,
Daar zal uw ſtam een ſtat, met hemelhoge muren,
Gaan ſtichten, tot een ſchrik van al zijn nageburen,
En heerſchen over lant, dat zich van Ooſt tot Weſt
Uitſtrekken zal. uw ſtam zal Afriken op 't leſt,
Zo wel als Aſiën, zijn Scepter doen gevoelen,
En heerſchen in Euroop' op wit-yvore ſtoelen:
Maar eerſt zal d'afkomſt noch van Hector uitgeroeit,
Zijn vrouw Andromache gebonden en geboeit,
Na Grieken zijn gevoert, waar dat zy zal verkrijgen,
Een nieuwe heerſchappy; de reſt die moet ik zwijgen,
Minerva 't mijn verbiet. *And.* Wat luk zal ons, ô Goôn!
Na zo veel ramp en druk weêr zetten op een troon?
Caſ. 'k Zeg daarom, 't is geen tijt van vreugden te bedrijven,
Het luk en zal niet lang aan Trojens zijde blijven.
Hec. O droef heit! wat al ramp wort Trojen toegepaſt,
Den Burgt zal dan wel haaſt bezwijken van die laſt.

Eneas.

Eneas. Schep moed, mevrouw, zo 't is hier boven zo besloten,
Dat men 't Trojaansche bloet zal zien door Trojens goten,
Als water loopen, denkt dat het gemengt zal zijn,
Met Griekſche moort, het zal ons wezen minder pijn,
Dat Trojen te gelijk met Trojens vijant ſneuvel;
En dat den Griek zo wel, als ons, d'Ideeſche heuvel
Tot graf- en lijkſteê ſtrekt. zo Trojen vallen zal,
Zo zal 't den Griek met een oneindelijk getal
Verzellen. hout maar moed, en wilt op beter hoopen.
Hec. Wat hoopen? wy zien klaar ons luk ten einde loopen;
Het flikkert nu juiſt eens, en lacht ons Trojen toe:
Maar met een ſlap gelach; 't geval en wort niet moe,
Den moedigen Trojaan te quellen, en te plagen.
Zijt gy tot vreugt geneigt, vernoegt uw welbehagen,
Ik ſchep nu meerder luſt in klachten, en in druk,
Dewijl ik droevig zie te moet ons ongeluk.
Pria. O droeve Koningin, het ſchijnt de groote Goden,
Na zo veel jammeren, verwoeſtingen, en doden,
Die Simoïs vaſt ſleept naar Amphitrites ſtrant,
Door 't ſtromen van haar vloet, zijn eens aan onze kant,
Gekomen; 't zal ons zoet, en draaglijk zijn te ſterven,
Nu wy, na 't ſneuvelen, geen wraak en zullen derven.
Hec. Die wraak haalt veer niet op het Phrigiaanſche bloet,
Gevelt door 't Griekſche ſtaal, geſneuvelt door haar moet.
Hel. Vergeet uw druk, mevrouw, met ons voor weinig uren.
Hec. Zo lang mijn oog u ziet, zal mijne droefheit duren;
Niet dat gy d'oorzaak zijt mijn's druks: maar dat de Goôn,
Ons hebben toegepaſt door uw, en door mijn zoon,
Een deerelijke val. waar toe w' ons vaſt bereiden,
En wachten die met ſmart: het hart dat wil zich ſcheiden
Van vrolijkheit, en vreugt, derhalven zo vaart wel.
Pria. Mevrouw, uw lief zal zijn een trouwe metgezel
In al uw druk, en ſmart; wilt gy de vreugde vluchten,
Uw Priam zal met uw om onze ſmarten zuchten:
Hebt gyluy luſt in vreugt, voldoet uw luſten dan,
Ik volg mijn Koningin, dewijl ik ben haar man.

And. Zijt gy doch Nemesis getuige, dat mijn vreugden
Voortkomen uit de wraak: want Hectors wakk're deugden,
Zo lang by my beschreit, zijn eens verzoent door 't bloet
Van zijnen moordenaar. Andromache heeft moed,
Schoon Trojen stont in vlam, en dat de Griekſche benden
Doorliepen Priams hof, en 't reê met ons ten enden
En uiterst' was geraakt, verheugt, in 's vijants spijt,
Om deze wraak te zijn. 'k schel nu de moorder quijt:
Maar noch de Grieken niet. Andromache, geboren
In Cadmus oude stat, heeft nimmer moed verloren.

Eneas. Manhafte vrouw, wiens moed Penthasile niet wijkt,
Die Trojens luister door haar daden heeft verrijkt,
Wy hoopen Hectors geest wel haast met bei de geesten
Van Atreus zonen noch te pajen, die het meesten
Voortdreven deze krijg: het nootlot zal misschien
Ons gunstiger voortaan haar hulp, en hant aanbiên.

Hel. Zo Helena dien dagh mocht immermeer beleven,
Dat Menelaus viel, zo zoud' ik niet meer geven
Om al de Griekſche macht: maar daar komt het gestoet
Der Priest'ren voor den dagh, dees dagh zy Trojen goet.

Rey van Priesteren. Eneas. Polixena. Andromache. Helena. Paris.

WY naderen allengs 't gebouw,
Die Goddelijke drempel,
Waar Mars, met Cipres groote vrouw,
Geviert wort in een tempel.
Verander, grooten Oorlogsgod,
Der Phrigen langbeklaagde lot.
  Verander eenmaal het gesteen
Der kinderlooze moeder,
En droog het jammerlijk geween
Des zusters om haar broeder;
Verheugt haar, die haar man verloor,
Datz' aan een ander geeft gehoor.

Ziet

Ziet Venus valt haar Mars te voet;
Hoe blinken haar twee lichten!
Beweegt, Goddin, uw liefs gemoet,
Op dat den Griek mach zwichten:
Kupido, zet hem 't hart in brant,
En bint hem met uw minnebant.
De wolven, die den Oorlogsgod
Staag voeren door de wolken,
En nu, door donderend' gebodt,
Haar's heers, de Troische volken
Berennen, spant haar in 't gareel,
En voert hem in een ander deel.

Eneas. O moeder! die voor ons by d'opperste der Goden,
Die het gestarnt regeert, en yder geeft geboden,
Zo dikmaals, gansch beschreit, ootmoedig bidt genaâ,
Wy hoopen uw gesmeek zal noch ten lest', schoon spaâ,
Van die den donder voert, en blixem zent op aarden,
Eens worden aangehoort; op dat men mach de paarden,
Tot oorlog nu gewent, weêr spannen in de ploeg;
Op dat den akkerman met lust, des morgens vroeg,
Zijn ingehaalde oogst gerust met vreê mach darssen;
Den jager, afgemat, zijn drooge dorst vervarssen
In Xantus koele bron, niet meer met bloet gemengt,
Waar meê die klare stroom nu daag'lijks wort besprengt.

Pol. Die vloet pleeg my voor dees, eer Argos aan haar stranden
Zijn ruiters had gehuist, en d'Aziaansche landen
Verwoest had, en berooft, in 't heetste van de zon
Tot een vertrek te zijn; 't bosch, waar Apol naauw kon
Doordringen met zijn glans, is nu berooft van boomen,
En Venus tempel is al haar çieraat benomen;
Zo woedt de felle Griek. 't zal d'akkerman noch lang
Gedenken, hoe hy hem zo dik zijn oogst afdwang.

And. Hoe dikmaals heb ik eer van Trojens hooge Tooren
Den jager in het bosch zien blazen op zijn hooren,
En 't vluchtig wilt ter vlucht zien rennen langs de strant,
Door 't dal, en op 't gebergt, als het aan alle kant,

Van winden was bezet: maar na de Griekſche kielen,
Aan 't lant van Tenedos, met al haar macht vervielen,
En zag men, leider, niet dan menſchenmoort verwoet,
Paleizen in de brant; en Juno, graag na 't bloet
Van Azien, geplaatſt op een verheven wagen,
De wapens, en 't gedaant' des Griekſchen Stenters dragen,
En zomwijl zag ik ook mijn Hector onvertzaagt,
De Scytiſche Vorſtin, die noit verflaauwde maagt,
De tenten wit als ſneeuw van Rheſus, en de daden
Van Memnon, met de kroon van Moorenlant geladen,
Die droevig al te maal alhier zijn neêrgeveld.

Hel. Ellendige Heleen, om u is dit gewelt
Van over zee zo fel alhier te lant gekomen;
Om u wort Trojen nu haar vryigheit benomen,
Gy zijt hier d'oorzaak van: hoe zal 't met u vergaan?

Par. Weeſt wel te vreên mijn lief, droog af uw droef getraan,
't Geſlacht van Priamus zal zich gelukkig houwen,
Zo 't u verplichten kan, de ſchoonſt' der Griekſche vrouwen.

Phrigus. Eneas.

O Goden! 't ſchijnt gy zult de muren, eer gebout
Van Goden handen, en verzien met ſchitt'rent gout,
Noch hooger rijzen doen door 't vallen van de Grieken:
Maar nu, 'k ga na het hof, en zeg, wat zunt het krieken
Des dageraats mijn al in 't leger is ontmoet.

Eneas. Soldaat, wat brengt gy nieuws? is uwe tijding goet,
Zo zwijgt ze niet aan ons. *Phri.* 'k Moet koning Priam ſpreken,
Mijn tijding is aan hem: maar niet te min, tot teken
Van 't geen ik mede breng, zo zeg ik, dat den Griek
Zich tegens Grieken ſpitſt, men ziet de ſtale piek,
En 't nijdig kervent zwaert gewapent tegens makkers;
Het is te duchten dat den Griek d'onvruchtbaar' akkers
Van Phrigien weêrom zal meſten met het bloet,
Dat d'een den ander zal aftappen gantſch verwoet;
Ulyſſes, ſchalk van aart, verſtarkt zich met de troepen
Van Pirrus, en Tercit', en Argos benden roepen,

Dat

Dat Jupijn eeuwig ſpaart de zoon van Telamon.
'k Verſtont dat deze twiſt zo heftig eerſt begon,
Om 't Harnas van Achil', het geen zy bey begeeren.
Eneas. Kom, gaan wy, dat dees máár de vreugden mag vermeeren
Van d'oude Priamus. de tweedracht dikwils velt
Die niemant vellen kon met wapens, of gewelt.

HET DARDE BEDRYF.

Ajax.

'tZAl zo niet gaan, ik zweer 't, Ulyſſes ſchranderheden
En zullen mijn gewelt nooit met de voeten treden.
Dien blode, zou die mijn verſtooten van mijn recht!
Dat zal men nimmer zien. is 't nodig, men beſlecht,
De zaak met het geweer; maar dat zal niet geſchieden,
Ulyſſes is gewent, waar ſlagen valt, te vlieden;
En met hem in een ſtrijt van woorden uyt te treên
Is ganſlijk ongeraân; wie zou zijn ſchalke reên,
En woorden vol bedrog, geçiert met kunſtig vleijen,
Wêerleggen? 'k kan mijn tong daar ganſch niet toe bereijen.
Maar ſtil, daar komt de Vorſt met Diomedes aan;
'k Verſchuil my, dat ik hoor hoe dat mijn zaken ſtaan.

Agamemnon. Diomedes.

O Diomedes! die de wijſte zijt der Grieken,
Hoe ſtilt men deze twiſt? men ziet de ſtale pieken
Vaſt ſchittren in de zon. Tercites met zijn macht
Trekt naar Ulyſſes toe, waar Pirrus hem verwacht.
Zult gy na d'een of d'aar met uwe macht ook hellen?
Of zult gy met uw volk u tot een mid'laar ſtellen
Van dit verwoed' krakeel? ondekt mijn uwen zin,
Dat men voorzichtig gaat; want tweedracht is 't begin
Dat alle rampen baart. *Diom.* Heer Koning, 't waar te wenſchen
Dat u begeeren wierdt geviert van alle menſchen.
Wat mijn betreft, ik zal, zo veel als 't wezen mag,
Tot vord'ring van de vreê beſteden dezen dach.

Agam. Eendrachtigheit is ons, op 't alderhoogſt, van noden.
Maar ſtil, wie komt hier aan? *Dio.* Het ſchijnt of 't is een bode.

Macedo. Agamemnon.

DE Vorſten ſtaan gereet te treden met het lijk
Na 't vyer, op dat de geeſt geruſt na Plutoos rijk
Mag varen. groote Vorſt, zy wachten naar uw komen.
Agam. Soldaat, gy zijt verdoolt, Achilles zal de ſtromen,
Des jammerpoels nooit zien, zijn ziel is by de Goôn,
Gelijk een halve God, geplaatſt aan Jupijns Troon.
Kom, laat ons gaan dien Helt voor 't leſt zijn uitvaart vieren,
Zijn geeſt zal nu voortaan het klaar geſtarnt' verçieren.

Ajax.

ZOekt vrede zo gy wilt, ik heb geen vrede in 't zin,
Ten zy door mijn verdienſt' ik Sciros wapen win.
Zal hy, die niet gewent is 't harnas aan te ſchieten,
En nimmer wapen droeg dan zwijn- en beereſprieten,
Mijn roven deze buit? zo 't immers wezen moet,
Zo zal men dezen dagh noch ſtorten edel bloet;
Ik zal hem deze kling door 't blode lichaam jagen,
Of tot Ulyſſes ſpijt het harnas met my dragen.
Wat meent den Itakois, acht hy mijn arm zoo zwak?
Mijn moedt zo laag gezet, die nimmermeer 't gemak
Voor d'oorlog heb geſtelt? wel aan dan, hy zal weten,
Dat Ajax al zijn jeucht in d'oorlog heeft verſleten,
En dat zijn kracht niet zwakt. 'k zal zien of hy zich derft,
Verzetten tegens mijn, zo dik in 't bloet geverft.

Pirrus. Ulyſſes.

'k ZWeer u, mijn waarde vrient, ik zal u dienſtig wezen,
Gelijk gy dikmaals hebt gezien, van mijn, voor dezen,
Geen ander zal 't geweer, vermaart door Vaders kracht,
By den Trojaan gevreeſt, en by den Griek geacht,
Verkrijgen, al zouw ook het onderſt' boven keeren,
'k Wil dat men hier in volgt mijn wil, en mijn begeeren.

Houd u maar wel gemoet, mijn benden ſtaan gereet,
Verbonden aan mijn wil door hun gezworen eet,
En luiſt'ren na mijn wenk. Tercites komt meê trekken,
Tot uw verzekering. wy beide zullen ſtrekken,
Door onze wapenmacht, tot vord'ring van uw eis;
En Ajax moet hier meê te vreên zijn voor dees reis.
Ulyſ. O zoon van Thetis zoon! ſteunt op uw ſtale machten,
Niet al te zeer, ik weet, d'Argiven ſtaan en wachten,
Verzamelt met de macht van Sparten, op het woort,
Van Telamonius: wat zal dit aârs als moort,
En woede dolligheit in 't Griekſche heir verwekken?
Ik vind dees aantocht quaat. doet vry de troepen trekken,
Weêr na haar legerplaats. 'k heb moets genoeg alleen,
Met Ajax in een ſtrijt van woorden uit te treên.
Mijn tong belooft my reê de winning. 'k zal mijn woorden,
Met zulken liſtigheit beleggen, als g' ooit hoorden,
En dwingen zelfs die geen, die hem goetgunſtig zijn,
Te wenden hare gunſt van Ajax weêr na mijn.
Pirr. Uw tong belooft zich veel. *Ulyſ.* En zal het ook verkrijgen.
Waar dat Ulyſſes ſpreekt, daar moet een yder zwijgen.
Maar ginder komt de Vorſt, kom, treên wy hem te moet,
Dat men gezamentlijk uw Vaders uitvaart doet.

Agamemnon. Ulyſſes. Diomedes. Pirrus.

IS 't Griekſche heir verzwakt door 't al t'ontijdig ſterven,
Van Peleus zoon, ik hoop zijn geeſt zal altijt zwerven,
Omtrent het Griekſche volk, en moedigen den ſtrijt.
Laat ons de lijkpracht nu volvoeren, het is tijt,
En d'aſch' van Sciros Vorſt in marmorſteen beſluiten,
En 't graf met gulde lof verçieren gaan van buiten.
Ulyſ. Dat eeuwig zy bekent, dat hier begraven leit,
Dien groten Krijgshelt, daar de werelt veel van zeit.
Diom. Kom, laat ons gaan, ik loof men 't vyer alree geſteken
Heeft in het droge hout. *Ulyſ.* O grote Goôn! ik reken
Dat heden 't wrede vyer vernielen zal die leên,
Die ruim zo waard' als Mars verdienden aangebeên.

Pirr. Laat ons de bange ziel van Vader, hier beneden,
Door d'uitvaart van zijn lijk toch ſtellen weêr te vreden.

Rey van Grieken. Agamemnon. Diomedes. Pirrus.
Ajax. Ulyſſes. Macedo.

HOe dikwils zag men vluchten,
Voor 't yſſelik geweer
Van dezen helt, die nu leit neêrgevelt,
Den vijant zonder eer:
Hoe dikmaals deed' hy zuchten
De moeder, droef berooft
Van kint, en hoop. zijn ſluijer dikwils droop
Van bloet, zijn manlijk hooft,
Fraai opgepronkt met çierelijke veeren,
Gaf de Grieken moet,
Stak de vlam in 't bloet,
Zingt hem nu ter eeren,
Wilt zijn lof vermeeren,
Groet hem met een zuivre groet.

Beſchermer van de Grieken,
Nu ſchatert den Trojaan,
Nu gy niet zult, geparſt van ongedult,
En wraak, haar meer verſlaan,
En korten hare wieken.
Men zal u nu niet meer
In 't harnas zien, den vijant ſchichten biên,
Of rennen met de ſpeer.
Antomedon zal uwe ſnelle paarden,
Het vergulde toom,
Noch uw diſſelboom,
Noch uw zo vermaarde
Koets, niet meer langs d'aarde
Voeren door bebloede ſtroom.

Voortaan zult gy nu leven
In Jupijns hoge zaal,

By groote Goôn, op een verheven troon,
Begunstigt dan ons staal,
Als gy deed' in uw leven;
Vergeet de Grieken niet,
Die gy wel eer, beschermde voor 't geweer
Des vijants. die de vliet
Van Simoïs zo dikmaals hebt begooten,
En geverft met bloet,
Als uw dappre moet
Op den vijant stooten
Quam, en deed' vergrooten
Argos dapperheit verwoet.

Agam. O vier, wat kan uw kracht verandren niet in stof!
Gy brant noch even fel, schoon het Micensche Hof
Om die, die gy tot as gaat door uw vlam verteeren,
In rouw gekleet, vast schreit. de machtigste der Heeren,
En d'alderslechtste mensch, den onvertzaagsten Helt,
En d'alderbloodste guil, zijn van u fel gewelt
Al even weinig vry, gy zult 'er al genieten,
Zo wel die sterven, als die 't edel bloet vergieten;
Maar d'alderbraafste buit, die g' immer krijgen zult,
Die hebt gy reed' al wegh, wy zien het met gedult.

Diom. De Tijt die nimmer rust, maar stadig is aan 't vliegen,
Slaat d'een na d'ander neêr, laat niemant zich bedriegen,
De doot is elk gemeen, en Plutoos veerman zet
De zielen over Stix; ja zonder dat hy let
Of 't Vorsten zijn of niet. Prometeus, zo verstandig,
Zo gaauw in al zijn doen, zo geestig, en zo handig,
Bewoont die donkre plaats; en Tantalus leit meê
In 't midden van die stroom. 't is op de woede zee,
Of in de felle krijg, of in bemuurde steden
Al even veil, de doot acht giften, noch gebeden.

Pirr. 't Is waar, de doot is elk, het zy van wat voor staat
Den mensch ook wezen mag, al even na. zy gaat
Geen Koningen voorby, noch laaghgeboude hutten,
Zy spaart den jong'ling niet, noch grijzaart, die met stutten

Zijn leden onderschraagt: maar aan de held're faam,
En heeft zy nimmer vat; Achilles groote naam,
Zal eeuwig zijn bekent; zijn daden zullen leven,
En van zijn wakkerheit getuigenis staags geven.
Agam. Soldaat, gaat heen, besluit al d'asch, en 't overschot,
In deze koop're kist, en slaatze dan in 't slot,
En brengtze vaardig hier. *Mac.* Zeer wel mijn heer, wy zullen
Uw wil, en uw gebod, naar uwe wensch, vervullen.
Agam. Men zal dit heilig stof in dit albaster graft,
Bewaren, tot 'er tijt dat Trojen is gestraft,
Dan zal men 't heerelijk na Sciros natte stranden,
Doen voeren met veel pracht; als Pergamum, tot schande,
Zijn's burg'ren, leit in d'asch, en Hectors marm're zark
Vernielt is, en zijn kist gebrooken, en het stark
Onwinnelijk paleis van Priam' men ziet branden;
Als men van Tenedos, en dees bebloede stranden,
Met vreugt naar Argos steekt, en na dees lange krijg
De vrede weêr geniet, en ik blygeestig stijg
Op Argos hooge troon, en Juno mijne gaven,
Met onbesmet gewaat, in mijn voorouders haven,
Mach schenken op 't altaar; dan zal den Griek eens rust
Gebeuren, die hy dan genieten zal met lust.
Mac. Hier is dien waarden schat, waar op de Grieken trotsten,
Die Hector met zijn lans van 't paert ter aarde plotsten,
Voor wien zo menigmaal den vijant is gevlucht;
Achilles laat ons niet dan dit, en droef gezucht,
Het geen den Griek staag uitt' om zijn beklaaglijk sterven,
En nu hy voortaan zal dien helt in 't strijden derven.
Ajax. De Grieken moeten dit, 't geen nu zo blijven moet,
Vergeten, en met wraak verzoenen 't heldenbloet.
't Is waar, dien dapp'ren helt was d'eer van Argos troepen,
En 's krijgsmans toeverlaat: maar dat zy nu staan roepen
Om hem, die Phlegeton, en Stigiam bewoont,
Is dolligheit; die zich in Charons boot vertoont,
En eens de zwarte vloet van Stix moet overvaren,
Wort van die veerman niet weêr over deze baren

Ter werelt aangezet. Proserpina mocht eer,
Van Pluto wechgevoert, niet by haar moeder weêr
Gaan keeren uit dat Rijk. hy heeft ons nu verlaten,
Zijn moed zal ons voortaan in 't strijden niet meer baten;
Verliest daarom geen hart, schoon hy de Grieken heeft
Verlaten, gyliên weet dat Ajax hier noch leeft,
Die zal voortaan een stut voor zijne vrienden wezen,
En trekken Trojens macht, met al zo weinig vrezen
Als Peleus zoon, te moet; zijn dapperheit en wijkt
Voor Sciros Hartog niet, met wien hy zich gelijkt.
Dit is mijn wensch alleen, gy Vorsten, wilt niet weig'ren
Dat Ajax met dees schilt op 't moedig ros mach steig'ren,
En toonen den Trojaan dat dit pancier weêr heeft
Een heer verkregen, die staag in het harnas leeft,
Wiens oeffening dat is te handelen met speeren,
Die van zijn jonkheit af niet anders wist te leeren.
Ulyſ. Zo men dit schilt u gaf, waar meê zou men mijn list
Beloonen? of verdient mijn deugt gansch uitgewist,
En niet meer by den Griek in achtinge genomen
Te worden? hoe zal 't zijn? wilt uw begeerte toomen
Heer Ajax: want mijn recht hier toe veel grooter is.
Ajax. Is 't errenst 't geen gy zegt? *Ulyſ.* Of 't errenst is? gewis!
Dit harnas dat zal ik, gy wel een ander krijgen.
Ajax. Verwaande, snoert uw mont, en wilt voor Ajax zwijgen,
Gy bloodaart, die den strijt geduriglijk ontvlucht;
Verrader, door uw schult nu Philoctetes zucht.
Gaat heen, lafharte, gaat, ploegt uwe zoute stranden:
Maar wacht u wel dit schilt te raken met uw handen.
Agam. Al lang genoeg getwist, weest met ons wil te vreên.
Ulyſ. Zo men my 't harnas geeft, zo wil ik garen treên
Waar my de Vorst gebied. *Ajax.* Wort het aan u gegeven,
Zo zult gy het gelijk verliezen met uw leven.
Vervloekten Itakois, wat hebt gy toch gedaan,
Dat by mijn daden mach in vergelijking staan?
Of draagt gy daar op roem, dat gy met list verraden
Hebt Dolon? en zijn dat Ulysses heldedaden

Die Rhesus heeft gevoelt? 't is dapperheit, voorwaar,
Een krijgsman in de slaap te moorden; het gevaar,
En arbeit uitgestaan op zulken tocht, verdienen
Dit heerlijk wapentuig. zo zou 't Ulysses mienen,
Niet waar, verwaande zot? dit harnas zal van daag
Gegespt zijn aan dees borst; het schilt, het geen ik draag,
Of eer gedragen heb, riep lang al om een ander;
Dit harnas wenst na mijn, wy wenschen na malkander.
Ulys. Bedriegt u Ajax niet, en trekt uw gramschap in.
Ajax. Zet gy dan eerst uw eis ter zijden uit uw zin.
Ulys. Verdient mijn wakkerheit dan niet 't geen wy begeeren?
Ajax. Wat wakkerheit? zeg list, tot nadeel van veel Heeren,
Die jammerlijk door u zijn listelijk verraân.
Ulys. En heb ik niet zo veel voor 't Griekſche volk gedaan?
Ajax. Wanneer doch, toen gy haar van Philoctеet beroofde?
Ulyss. En was 't Ulysses niet, die vastelijk beloofde,
Gelijk hy heeft volvoert, Achilles meê ten strijt
Te brengen hier te lant? *Ajax.* Ik weet dat gy het zijt,
Die, toen gy waard ontdekt, een ander gingt ontdekken.
Toen gy na d'oorlog most, most yder met u trekken;
Gy zijt der Grieken plaag, dat tuigt de droeve moort
Gedaan aan Palameed', zo lang men naar u hoort,
Zo zal 't met ons niet gaan. bedrieger, wilt doch staken
Het geen gy voor hebt, of dees degen zal eens maken
Dat gy niet meer en quelt de Vorsten in 't gemeen,
Daarom zo zeg ik u, verander vry van reên.
Ulys. Gy laat het dolle brein te los, en spoor'loos woeden,
En loopt niet al te veer; de Goden die verhoeden
Dat ik iets eischen zou 't geen my met recht niet komt,
O neen, mijn deucht die schijnt voor yder onvermomt.
Ajax. Wat kan een loze tong al godloosheden dichten?
Meent gy door logentaal in 's volliks brein te stichten
Een goet gevoelen van uw daden zo veracht?
't Is wonder dat gy noch na deze wapens tracht:
En was 't Ulysses niet, die Nestor zo verlegen
Liet onder Hectors hant? en zonder schilt of degen
Dien

Dien oorlogsman ontliep? de muur van Pallas kerk,
Van wiens altaar gy hebt wel eer dat Godlijk werk
Gestoolen, is verçiert (en zijn 't geen fraaije stukken)
Met uwen beukelaar: nu zoekt gy my t'ontrukken,
Het harnas van Achil', om mede den Trojaan,
Te leveren, gy meent dat het zal heerlijk staan,
Dat uw rondas geplaatst is aan Achilles zijde,
Dewijl gy beide zijt al even nood' ten strijde,
Gekomen; beelt g' uw in dat dit zal eerlijk zijn,
Zo 's 't beter dat dees gift gegeven wort aan mijn.
Ulyſ. Ik voerden Peleus zoon alhier door Tritons stroomen.
Door mijn is onze vloot van Aulis afgekomen.
Door mijn is Rhesus, met zijn volk, ter neêr geleit.
Door mijn is Trojens val gevarelijk bereit,
Ik trad in 's vijants stat, en steeg op Trojens wallen,
Van waar men menig had in negen jaar zien vallen;
Verdient mijn werk dan niet dit harnas tot een loon,
Dewijl door my alhier gebracht wiert Thetis zoon?
Ajax. Door u is Philoctεet zo trouweloos verlaten,
En Palameed' verraân. wie zou Ulyss' niet haten,
Die zo de Grieken quelt? gy vordert den Trojaan,
Zijt oorzaak dat de stat tot noch toe heeft gestaan.
Agam. Gy Vorsten, niet te hoog, men zal uw zaak met reden,
Voorzichtig overzien, weest midlertijt te vreden.
Ajax. Ik zal te vreden zijn, als op mijn hooft gestelt,
Zal zijn Achilles helm; Ulysses, die my quelt,
Zal wijken voor mijn wil, of Ajax zal 't hem leeren.
Diom. En wilt de jammeren der Grieken niet vermeeren
Door uwe twist, wy zijn, door d'onverwachte doot,
Van Peleus zoon, al vry voor 's vijants list ontbloot.
Denkt om 't gemeene nut. *Ajax.* Wanneer men al zijn daden
Gedaan heeft om 't gemeen, zo 's 't ook een man geraden
Te spreken voor zijn zelfs. 'k heb negen jaar de krijg
Voor het gemeen gevoert; mijn werken, schoon ik zwijg,
Zijn uwliên wel bekent. nu moet ik eenmaal spreken,
En vragen aan den Griek, of ik wel ooit bezweken

Ben midden in 't gevecht? ik weet gy zeggen zult,
Dat Ajax altijt vocht met yv'rende ongedult;
En mag ik dan met recht dees wapens niet begeeren?
Zo zal ik noch van daag het bovenst' onder keeren.
Ulyſ. Doet wat gy wilt, wy zijn voor Ajax niet vervaart.
Agam. Gy Heeren, 'k zeg noch eens, houd op, en u bedaart.
Ajax. Eerſt moet men Ajax borſt met dit pancier bekleeden.
Diom. De Vorſten moeten eerſt hier op te rade treeden.
Ulyſ. Onnodig raat gepleegt, waar 't aârs niet wezen kan.
Pirr. Waar toe dit lang gedraal, men geeftze aan deze man,
Ulyſſes heeftze meer als dubbelt, door zijn werken, (ken?
Verdient. *Aja.* En door wat werk? door 't roven van Gods ker-
Pirr. Dien roof heeft Trojens wal verwinnelijk gemaakt.
Ajax. Men mag het zo vermoên; maar eer haar val genaakt,
Zo zal 'er lichtelijk al menig van ons ſneuv'len.
Het Grieks gebeent' zal noch de Phrigiaanſche heuv'len,
Bedekken over lang. *Agam.* Wilt gy de Griekſche macht,
Door u geſchil, dan heel ontbloten van haar kracht?
Zult gy dan d'oorzaak zijn dat wy vertrekken moeten?
Dat den getergden Phrieg zijn luſt zal mogen boeten
In 't roven van ons goet? zal hy zijn dorſt verſlaan
Met Griekſche wijn, die wy hier zullen laten ſtaan
Wanneer wy ſchandelijk van deze ſtranden vluchten?
Och Ajax! och Ulyſſ'! doet Argos Vorſt niet zuchten.
Ajax. Ik ben de doot getrooſt voor d'eer van Argos hooft;
Maar dat men Ajax van zijn zuiver recht berooft,
Zal nimmermeer geſchiên, ik zal veel eerder ſterven.
Ulyſ. En eer ik 't wapentuig van Sciros Vorſt zal derven,
Zo zal 't noch anders gaan. het volk van Pirrus ſtaat,
Gereet op mijn bevel. *Ajax.* En Ajax zich verlaat,
Op Argos ruitery. de Sparten met haar pieken
Staan vaardig op mijn woort. *Aga.* Ik vloek den dag, ô Grieken!
Dat ik d'Egeeſche zee geploegt heb met mijn kiel;
Onlukkig was het uur dat mijn te beurte viel
Den Staf van 't Griekſche heir: wat zal 'er noch geſchieden,
Dewijl men mijn niet acht, noch let op mijn gebieden.

Diom.

Diom. Al wat de Vorſt gebiedt dat zal gevolligt zijn.
Pirr. Ik luiſter naar u woort, beveelt maar iets aan mijn.
Agam. Mocht ik die zelve reên van deze Vorſten hooren.
Ulyſ. Grootmogend' Vorſt, wy zijn tot uwe dienſt gebooren.
Ajax. En waar dat wy den Vorſt in dienen konnen, zal
Gewillig zijn gedaan. *Agam.* Zo hoed' de Griekſche val,
En ſtelt u bey geruſt, en 't oordeel uw's begeeren
In aller Grieken zin. *Ulyſ.* 'k Zal uw geboden eeren,
En volgen uwe wil. *Ajax.* En Ajax zal de ruſt
Niet ſtooren van het volk, door wrevelige onluſt;
Wy zijn te vreên, ô Vorſt! uw wenſchen na te komen,
En om uw' willen mijn begeeren in te tomen.
Agam. Wel aan dan, 'k zal terſtont de menigten by een
Doen roepen, dat men hoort de ſtemmen in 't gemeen.
Maar was het niet geraân noch eens een boô te zenden
Na Trojen om de Vreê, en 't eind van ons ellenden?
Den Griek heeft negen jaar, zo wel als d'Aſiaan,
Zeer weinig voordeel by den oorelog gedaan.
Zo men ons Helena wou weêr ter handen ſtellen,
'k Zou raân den Phrigiaan dan meerder niet te quellen.
Pirr. Dat wiert haar over lang belooft, en aangeboôn;
Maar ſtaags van haar veracht; had Priams wulpze zoon
Dat toegeſtaan, men had haar wallen nooit beſtreden.
Agam. 't Gedenken van al 't geen geſchiet is, om die reden,
Het moorden aan wêerzijd', heeft licht haar zin verkeert.
Diom. Noch lichter loof ik haar hartnekkigheit vermeert;
Maar onderzoekt het eens. wie zal de bode wezen?
Ulyſ. Gy Vorſten, ik, die heb dit zelfſt noch eens voor dezen
Den Vorſt van Aſiën met woorden voorgeſtelt,
Sta heden weer gereet na Trojen onverzelt
Met deze laſt te gaan: mijn heil, mijn luk, mijn leven
Wil ik de Grieken ſtaags vernoegt ten dienſt graag geven.
Agam. Wel, laat ons binnen treên, waar men uw alles dan,
't Geen vorder nodig is, zal zeggen. *Ajax.* Wat een man!
Hy rekent dat hy nu de Grieken zo zal dienen,
En 't lijf ſtelt in gevaar; ik loof hy zal wel mienen

Dat nu het wapentuig hem wislijk toebehoort:
Maar laat hem gaan! ik weet, hoe vleijent dat zijn woort,
En ſchrander zijn zijn reên, hy nimmer zal bewegen
Den ſchonen Paris, dat hy met de vreed' en zegen,
Op zulken voet gemaakt, weêr hier in 't leger keert:
Want haarder beide min noch dagelijks vermeert.
Bedrieger, ga vry heen, en dat gy nooit zoud' keeren,
'k Zou heden Nemeſis met mijn geſchenken eeren,
En ſlachten offervee verheugt op haar altaar,
Dat altijt bloedig is: maar Ajax, zwijgt, bedaar.

HET VIERDE BEDRYF.

Andromache.

O Goden! die het al regeeren,
Wilt 's vijants voorſpoet niet vermeeren:
Maar drijft haar van ons veile kuſt,
Op dat wy ſtaags op uw altaren
Het toegewijde vyer bewaren,
En eeren uw in blijde ruſt.
Waar Mars geviert wort, ſtaan uw kerken
Berooft van pronk, en uwe zerken
Bedruipt men niet met offerbloet.
Den Krijgsgod doogt geen and're Goden:
Waar hy komt, moet men zijn geboden
Maar eeren, ſchoon zy zijn verwoedt.
Maakt daarom dat men weêr uw vyeren
Mach ſtooken, en de witte ſtieren
Gaan ſlachten met des Prieſters bijl,
Dat men u wierook mach toewijen,
En voor uw autaar ons verblijen,
Als wy zijn vry van d'oorlogspijl.
Waar Mars is, daar moet Ceres vluchten.
Den landtman ſchrikt voor krijgsgeruchten.
Waar 't Kooren waſt, moet vrede zijn.
En Bacchus mach geen oorlog lijen;

Want dan vergeet m' hem op te wijen
De nieuwe druif, en eerſte wijn.
Apollo kan dan niet uit d'aarde
Doen ſpruiten kruijen van veel waarde,
Dewijl het lant leit onbequaam;
En Pallas, zo vermaart in 't weven,
Wort, waar dat krijg is, uitgedreven:
Want kunſt is Mars niet aangenaam.
God Pan, die 't wout bewoont, en boſſen,
Is ook niet veil in 't dikſt' bewoſſen.
In wilderniſſen, groot en náár,
De negen Muſen moeten vluchten,
Niet zingen: maar met droef heit zuchten:
Want Mars verjaagt ook deze ſchaar.
Helaas, Aſtianax! zult gy de Grieken noch
Tot een voldoening zijn van wraak? helaas! och! och!
Waar is uw vader nu, mijn Hector, doch gebleven?
Eylaas! gy zult hem haaſt weêr zien in 't ander leven.

Hecuba. Caſandra. Andromache.

Aanhoort haar klagten doch. *Ca.* Zy klaagt niet zonder reên.
An. Uw grootmoêr Hecuba, die zo veel druk geleên,
En rampen heeft gevoelt, zult gy noch eens de tranen
Gaan parſſen uit haar oog, en uwe moeder banen
Een wech tot razerny. noch meerder pijn, en ſmart
Zal mijn benaauwde ziel, en droef verlaten hart,
Gevoelen om uw doot, als om uw vaders ſterven,
Dewijl ik dan het kint zal met de vader derven.
Hec. Getrouwe gemalin, wel waardig Hectors bruit.
And. Helaas! eer ik gedoog, en lijd dat deze buit,
Die my alleenig is van Hector nagebleven,
My van de Grieken wort ontrooft, 'k laat eer mijn leven,
En ſtap, als een heldin, den vijant in 't gemoet.
Den Griek zal weten dat ik uit Thebaanſchen bloet,
En draketanden, ben met mijn geſlacht geſproten:
Ik zal den Itakois met deze pook doorſtoten,

Die d'oorzaak is van 't quaat, op dat men eeuwig zeit:
Dat Hectors gemalin hem heeft zijn val bereit.
Hec. Kloekmoedige heldin, ô! dapperste der vrouwen,
Dat gy waard Hectors vrouw en zal mijn nooit berouwen.
And. O moeder, zijt gy daar? en gy welwaarde maagt
Casandra, heeft het God, helaas! dan dus behaagt?
Zal 't geen gy hebt gezeit nootzaaklijk zo geschieden?
Of kan het Jupiter weêrom op nieu verbieden?
Cas. Het geen ik heb gezeit, Andromache, staat vast,
Den Burcht zal van den Griek, op 't onverzienst verrast,
Haast ingenomen zijn; dit 's boven zo besloten;
Geen God is 't mogelijk dit nootlot om te stooten.
And. Zo zal men Priamus, en 't Asiaansche Hof,
Door Gods besluit, dan heel vernielen gaan tot stof?
Hec. 't Is zo der Goden wil, zy trekken nu haar handen
Van Dardans eed'le stam, en dees bedroefde stranden.
Cas. 't Geen eenmaal is gestelt van 't onweêrroep'lijk lot,
Is niet herdoenelijk van d'alderhoogste God.
And. Wel, laat ons dan de Feest, die binnen wort gehouden,
Versteuren; want het dik de menschen na-beroude,
Dat zy de losse vreucht te veel, door valsche schijn
Bedrogen, lieten toe; het is 'er meerder pijn
Te denken, dat de druk haar eig'ner was als vreugden.
Als 't tijt is droef te zijn, is een der braafste deugden.

Eneas. Polixena. Helena. Paris.

NA dat de wrede maagt Erinnis met gewelt
Na Trojens ondergang, met d'Oorlogsgod verzelt,
Gestaan heeft, schijnt zy moede en afgemat te wezen,
En scheit zich van den Griek. de wraaklust, die voor dezen
De vijanden bezat, verandert in een vrees,
Die naar Achilles doot in hare benden rees;
Zy denken vast hoe zy dees oorlog zonder schanden
Voltrekken zullen, of bevreeden met dees landen.
Princessen, weest verheucht, verzaad u van dees spijs,
Ik zal uw dienaar zijn. Ik bid, Mevrouw, ey! wijs

Wat dat uw aang'naam is. *Pol.* Eneas, die de luister
Van Trojen zijt, uw moed zal Hectors moed noch duister
Doen schijnen. Pergamum hoopt op uw kracht alleen;
En Priams burgeren zijn willig, en te vreên,
Op uw gebod, te velt, en na den strijt te treden.
Den Phrigiaan verbont zich aan uw' wil met eeden.
Gy torst op uwen hals het ampt van Oorlogsheer.
Wanneer gy zijt getroost de vreuchden, wie zou meer
Na druk begeerig zijn? neen, neen, wy willen heden,
De droefheit aan een zy gaan stellen; het is reden,
Nu Peleus zoon gevelt is, dat wy blijde zijn,
En onze vreucht voldoen met Nectar, Hemels wijn.
Eneas. Minwaarde Pollixeen, de schoonst' van Trojens maagden,
Wiens glans zo menig Vorst voor dit beleg behaagden,
Hoe lieflijk is uw tong, hoe heerlijk uw gezicht,
Waar door gy menig helt in 't strijden hebt verlicht;
Wie zou zijn zelver niet heel graag ten besten geven,
Om door zijn doot aan u een vry gerustig leven,
Verlost van slaverny, van Grieks gewelt en kracht,
Te laten? maar ik bid, ey proeft eens 't geen mijn macht
In 't kort bestellen kost, terwijl ook eens geschonken;
De Nectar wil wel uit een goude kop gedronken,
En zo genuttigt zijn; maar eerst een gulde schaal
Geplengt, ter eeren van de Goden van dit Maal.
Hel. Godvruchtigheit die leeft, ô braafste der Trojanen,
In uwe ziel, gy zult dees stat een wegh noch baanen
Tot vreden, en tot rust. *Par.* Men laat de dansfery
Ten voorschijn treên. Mevrou, verheugt uw geest, weest bly;
Penthasile, voor dees tot Trojens hulp gekomen,
Met 't Amazoonsche heir, met maagden, die de tomen
Van 't oorlogspaart, zo wel als mannen die 't gewoon
En daag'lijks doende zijn, bestierden, pleeg haar Troon
Met zulken lijfwacht staags te çieren; deze maagden
Die zijn op dansfery gewent, haar spel behaagde
Mijn ogen over lang; nu, ziet eens of het kan
Uw ook behaag'lijk zijn: daar komen zy vast an.

Hel. Zy zijn heel wel geleert, en fix op hare ſprongen.
Pol. 't Is zeker waardt om zien hoe ſnel zy door een drongen.
Eneas. Zy zijnder op gewent: maar, waarde Koningin,
Ontfangt dees gulde ſchaal ter eeren van de Min,
En brengtze weêr uw Lief, hy zal zich weêr, ter eeren
Van den verheugden God, na zijnen zuſter keeren.
Hel. 'k Ontfangze van uw hant, beſchermer van het recht,
En doe daar vorder meê gelijk als g' aan mijn zegt;
Ontfangt dan deze kop, ter eeren van de Liefde,
Mijn waarde Paris, die wel eer mijn hart doorgriefde.
Pol. Daar komt Andromache met een ontſtelt gelaat;
Haar zoon Aſtianax aan hare zijde gaat.

Andromache. Helena. Paris. Polixena. Eneas.

KAn den Trojaan, wien dat zo veel verdriet komt naken,
Zijn geeſt in het banket en maaltijt noch vermaken,
En drinken Bacchus wijn? ô menſchen! wien 't bevel
Der onmedogen Goôn onkundig is, den hel,
En nooitverzade poel na 't donker Stix, ſtaat open,
Waar heen men den Trojaan wel haaſtig zal zien lopen,
Door 't Griekſche ſtaal gevelt; en geeft gy hier de vreucht
Noch plaats? zijt gy hier noch, na zo veel druk, verheugt?
Staat op, en volgt mijn na, 't is beter tijt van ſchreijen,
Dan tot een vreugdefeeſt zich heden te bereijen.
Hel. Laat ons haar volgen gaan; want zeker, daar elk treurt,
Daar yder is bedrukt, daar elk zijn kleed'ren ſcheurt,
En is 't niet redelijk dat wy van vreugde juigen.
Par. Wy zullen graag, Mevrouw, voor uw beveelen buigen.
Mijn zuſter, laat ons gaan. *Pol.* Als 't u belieft, ik gaa,
En ſtap na moeder heen, en ga met haar te raâ.
Eneas. Helaas! hoe wort ons vreucht, door ongegronde reden,
En droeve vrees, altijt zo met de voet getreden!
Wat hebt gy Goden voor? of geeft g' ons te verſtaan,
Door zulke teikenen, dat het zal haaſt gedaan
Met Trojens krachten zijn? gaat gy de ſtat verlaten,
Begeeft gy deze wal, zo zal men Trojens ſtraten

Met puin haaſt zien vervult.

Venus. Eneas.

Dat 's waar, beminde zoon,
Jupijn die trekt zijn hant van Trojens hooge troon,
En Tuycers groote ſtat, en Priams ſtarke muren,
Die voor een weinig tijts te zullen eeuwig duren,
Noch ſcheenen; 't is gedaan met Trojens heerlijkheit:
Saturnia heeft haar een ſteilen val bereit:
Maar niet te min houd moed, uw af komſt zal regeeren,
En d'heelen aartboôm door haar krachten overheeren.
Een ander lant is u van Jupijn toegeſchikt,
Hy heeft een vette gront voor uw al uitgepikt;
Let op Anchizes maar, en heilige Huisgoden,
En op Aſcanius. gehoorzaamt de geboden,
Die Hector, in den droom, uw eerlang geven zal,
En gaat als dan te ſcheep, en volligt het geval.

Eneas. Eylaas! mijn moeder, zeg, waar vliegt gy ſchielijk heenen,
En laat uw zoon niet toe t'omhelzen Venus beenen?
Waarom zo ras gevlucht? waarom vertoeft gy niet?
Op dat ik noch eens hoor het geen gy mijn gebiedt.
Helaas! z' is al weêr wech. nu dan, ik mach de woorden,
Die 'k daatlijk uit de mont van mijnen moeder hoorden,
Eens overdenken gaan. helaas, ô brave ſtat!
Uw heerelijk gebouw raakt nu wel haaſt heel plat.

Priamus. Phrigus.

WAt is het voor een man die hier gehoort wil wezen?
Phri. Na dat ik, groote Vorſt, kon uit zijn mijnen lezen,
Zo ſcheen hy wel een Prins, die voor gezant van haar
Aan u gezonden wort: 'k wierd in zijn hant gewaar
Een groen' olijventak; hy komt miſſchien om vrede.
Pria. Gaat, haalt Eneas hier, en brengt mijn Paris mede,
Ik zal my dan beraân. *Phri.* Zy komen wel te pas,
Mijn Vorſt, daar ginder aan. *Pria.* Gaat, zegt haar dat zy ras
Hier daat'lijk by my zijn. o Goden, wilt toch geven,
Dat Trojen nu voortaan weêr mach in vrede leven.

Paris. Priamus. Eneas. Phrigus.

MYn vader, en mijn Prins, wat is uw wil? wy ftaan
Gehoorzaam onder u. *Pri.* Mijn zoon, kom, helpt mijn raân:
De Grieken zenden ons een bood' om meê te fpreken,
Wat dunkt u, zal men hem gehoor vergunnen? 'k reken
Dat het om vrede is. Eneas, wat 's uw raadt?
Zal men hem hooren? of gebieden dat hy gaat?
Eneas. Mijn's oordeels, grote Vorft, ik zou hem hier doen komen,
Vergunt hem vrygeley, dat hem de vrees benomen
Word van all' ongeluk, zo zal hy wel gemoedt
Zijn laft uw oop'nen gaan. *Pri.* Houd dit mijn zoon voor goet?
Verftaat gy 't ook alzo, zo zal ik hem doen halen?
Par. Wy vinden 't meê geraân. *Pria.* Men doet de brug dan dalen,
En open hem de poort; ga, brengt hem hier terftont,
Dat men der Grieken zin mach hooren uit zijn mont.
Phri. Heer Koning, 'k zal uw laft volvoeren zonder wachten.
Pria. Ik loof dat Atreus zoon, door 't zwakken van zijn krachten,
En d'onderlinge twift, die ftaags in 't leger woed,
En door Achilles doot, met wien ook viel hun moed,
Beweegt word om met ons een nieuwe vreê te maken,
Waar wy zo wel als zy geduriglijk naar haken.
Eneas. Om peis bid Trojen ftaags de Goden met getraan,
De vreden is onz' wenfch, wierd die maar toegeftaan
Door wederzijdze ftem, zo waren wy behouden.
Par. Men maakt wel vrede die de maker na-beroude.
Men hoort voor eerft zijn eifch. een fchandelijk verdrag
Is onverdragelijk. *Pria.* Wy hoopen dezen dagh,
Die bloedig eerft begon, een dagh van vreugt te maken.
Eneas. Daar komt hy, groote Vorft, uw goude troon genaken:
Maar ftil, 't is d'Itakois. *Par.* Wat derft dien fchelm beftaan?
Hy weet wel wat hy heeft in Pallas kerk gedaan,
En noch verlaat hy zich op zijn geçierde woorden,
En keert weêr in de ftat, wiens ruft hy zo verftoorde,
En dieflijk heeft berooft. *Pria.* Bedwingt uw toornigheit,
Uw vader heeft zijn woordt dien fcha'ke toegezeit.

Kom,

Kom, hoort wat dat hy brengt, wat d'oorzaak is of reden,
Dat hy na Trojen komt. *Eneas.* Daar komt hy herwaarts treden.

Ulysses. Priamus. Paris. Eneas.

HIer zit den ouden Vorſt, die Phrigien regeert,
En door heel Azien als Koning word geëert.
Ik kus, ô Koning van het Troiſch geweſt, uw handen,
En wenſch dat gy voortaan met ruſt uw vrije landen,
Bezitten moogt. ik kom van Atreus groote zoon,
Die 't leger wetten ſchrijft op een begraaſde troon,
En Trojen negen jaar benaauwt heeft met zijn benden,
En met zijn ruitery geſtadiglijk berende;
Hy zent mijn, groote Vorſt, met dees olijventak,
Als moed', en walgende van 't oorlogs ongemak.
Pria. Ontdekt ons dan geheel het geen uw is bevoolen,
Op dat 'er niets en blijft van uwen laſt verhoolen.
Ulyſ. Vorſt Agamemnon, wars van 't krijgen zonder endt,
En overleggende wat d'oorlog niet al ſchent,
Dat Hector aan uw kant, en Signus is gebleven,
Aan onze Peleus zoon, die by de Goôn nu leven,
En dat 'er dagelijks noch meerder jamm'ren ſtaan,
Te wachten, zo men niet voorzichtig wel beraân,
Dees felle krijg in vreê, dees ſmart in vreugt doet keeren,
En t'zamen wel te vreên den oorlog af gaat zweeren,
Zond mijn alhier aan u, om ernſtig noch een maal
Te vragen om de pais; kom, weeg eens in de ſchaal
Van uw begrip, of 't is de Phrigen wel geraden,
Een vreemde Koningin te houden tot haar ſchaden.
Dit is alleen onz' eiſch, beſtelt ons weêr die vrouw,
Die Sparten is ontvlucht, en ſchond' haar eerſte trouw;
Wy zullen u weêrom met vergenoeging ſchenken,
't Geroofde Pallasbeelt, en om geen krijg meer denken;
Zo zult gy haaſt uw wal zien vry van Argos vloot,
En 't Phrigiaanſche landt niet meer bebloet, en root.
Dit is mijn laſt, waar op ik antwoort zal verwachten;
En ſteunt niet onbedacht op lichtvergaande krachten.

Par. Wat meent gy, dat ik zouw mijn lief weêr aan den Spart
Zo licht'lijk overdoen? z' is al te diep in 't hart,
En deze ziel, geplaatst. zo lang als ik zal leven,
Zal ik ze niet weêrom aan Menelaüs geven.
O neen, vervloekte Griek! ik help haar eer van kant,
En dood my zelver ook dan met mijn eigen hant.
Ulys. Gy zijt niet wel bedocht, en loopt in uw bederven.
Par. Zo 'k Helena verlies, zo wil ik garen sterven.
Eneas. Maar stelt uw eigen lust niet voor 't gemeene best.
Ulys. Denkt dat gy d'eerbaarheit door uwe lusten quest.
Par. Ik min haar, en zy my, wie kan onz' min beletten?
Ulys. Haar eerstgetrouwde man, en Goddelijke wetten.
Par. Een Prins is aan geen wet verbonden, noch verplicht.
Eneas. Een die de wet veracht 't begin van onluk sticht.
Pria. Mijn zoon, bedwingt uw min, tot welstant van ons allen.
Eneas. En denkt dat om uw min uw broeder is gevallen.
Par. Die kan men door de peis niet weêr herleven doen.
Ulys. Maar door de krijg uw stam wel droeviger zien bloên.
Par. Het zy zo: maar den Griek zal niet verzekert wezen.
Ulys. 't Is waar, 't gevaar dat staat aan beide zijd' te vrezen.
Par. Wel, die 't beschoren is en zal 't dan niet ontvliên.
Eneas. 't Is reukeloos bestaan zijn vijant niet t'ontzien.
Pria. Men moet om het gemeen zijn eigen lusten staken.
Par. 't Is waar, heer vader: maar 't zouw my aan 't leven raken.
Ulys. Heer Koning, wat 's uw wil? ik luister naar uw woort.
Pria. 'k Weet dat het reed'lijk is, en dat het zo behoort.
Ulys. Wel, stemt de vreê dan toe, zo zijn wy wel te vreden.
Par. Ik zeg u andermaal, houd op van zulke reden.
Ulys. De Grieken stuurden myn aan u niet, zijt gerust.
Eneas. Mijn waarde vrient, betemt uw gramschap, en uw lust.
Par. Den donder van Jupijn zal eerder my verdelgen,
De mont van Plutoos poel veel eerder my verzwelgen,
Eer ik dien wreden eisch dien roover toe zal staan.
Gy schelm, die Trojen hebt zo listelijk verraân,
Hoe derft gy noch zo stout ons komen onder d'ogen?
Pria. Mijn zoon, houd u gerust, en schend niet mijn vermogen.

Een Koning ſtaat zo licht niet toe zijn vijants eis.
Wy zullen onbedacht niet ſluiten deze peis.

Helena. Paris. Eneas. Priamus. Ulyſſes.

IK had gehoort dat hier een boô was aangekomen,
Van buiten, waarom ik mijn wech terſtont genomen
Heb herwaarts, waarde lief. *Par.* Dat 's waar: maar kent g' hem (niet?
't Is die, wiens liſt in 't heir meer als de Vorſt gebiedt.
Hel. O Goôn! wie zien ik hier? wat komt hy doch verzoeken?
Par. Een eiſch, die 'k altijt zal verachten, en vervloeken.
Eneas. Hy wil niet meer als recht, zijn eiſch beſtaat in reên.
Pria. Zo doetze, Koningin, en biedt ons vreê met een;
De Vorſt van Sparten wenſcht u weder te genieten,
Gy zijt zijn echte vrouw. *Hel.* Moſt men bedroeft vergieten
Dan zo veel bloet voor heen? waar toe dus lang gewacht?
Waarom en gaf men my niet ſtraks in hare macht?
Moſt Helena noch zijn aan zo veel moorden ſchuldig?
En 't Phrigiaanſche velt met lijken menigvuldig
Bedekt zien om haar min? zo 't immers wezen moet,
Zo zal ik eer den hel verzoenen met mijn bloet.
Neen, Menelaüs, neen, 'k zal nooit uw onder d'ogen
Weêr komen: neen, ik heb te leelijk u bedrogen.
Ulyſ. Houd moed, o Koningin, 't zal u vergeven zijn.
Par. Wat heeft zy toch miſdaan? vrouw Venus ſchonkze mijn.
Zy zal, het ſpijt den Griek, hier binnen Trojen blijven:
Wy hebben machts genoeg de Sparten te verdrijven.
Hel. Gebieder van mijn hart, gy jaagt een koude vrees
Mijn ſchielijk van de leên; ik docht gy had alrees
Mijn min ter zijd' geſtelt, en Helena begeven,
Gelijk een Teſeus, van ontrouwe min gedreven.
Par. Vertrouw my zulks niet toe, gy zijt mijn al te waard,
Wy zijn noch zo zeer niet voor 't Griekſch gewelt vervaart.
Ulyſ. O Goôn, wat zien wy niet! o geil onzuiver minnen!
Kunt gy d'oprechte trouw, en eerbaarheit verwinnen.
Ontſchaam'le Koningin, en ongebonden vrouw,
Is u vergeten dan uw eerſtgezworen trouw?

 Ten

Ten waar dat deze plaats bevrijt most zijn van schelden,
Ik zou hier opentlijk uw godloosheden melden,
En zeggen, hoe gy hebt... 't is beter dat ik zwijg.
Om uw is menig Helt gesneuvelt in de krijg.
Hel. O Vorst! die nimmermeer aan iemant hulp ontzeide,
Ik zoek uw onderstant; den Griek zou mijn bereiden,
Wel haast den lesten dronk. geheng mijn doot toch niet,
Beschermt mijn in uw stat, en laat mijn dit verdriet,
Niet hebben, dat ik denk, wanneer men mijn komt geven,
Een schaal met kout fenijn, op 't einde van mijn leven,
Dat mijn om Paris min dit onluk overkomt.
Par. Zo 't vier uws levens ooit om mijn wort uitgedomt,
Zo zal ik u wel haast in 't ander leven vinden.
O Vader! zo gy noch, als gy mijn eer beminden,
Uw jongste zoon hebt lief, zo spaart de Koningin.
Ulys. Is 't moogh'lijk hooge Goôn? vervloekte vuile min.
Pria. Rijst op, en weest te vreên, 'k zal uw beschermer wezen,
Gelijk ik, Koningin, ook dus lang was voor dezen.
Eneas. Zo 's dan de Vrede gans gebroken, en tot niet:
't Is wonder wat een mensch niet al op aarden ziet.
Pria. Gaat, zegt uw Vorst al 't geen gy zaagt, en hebt vernomen,
Het is tot noch geen tijt het oorlogspaart t'onttomen:
Ik wenschte wel na peis, gy ziet het, 't kan niet zijn.
Lust haar de krijg, 't is wel, het leven zal met mijn
Eer lang licht zijn gedaan; haar leven kan noch duren,
Zy konnen noch bedroeft veel ongeluk bezuren.
Gaat heen, en zegt den Griek op nieuw den oorlog aan,
Ik word 'er toe geparst; maar vind het ongeraân.
Ulys. Ik ga; maar met verdriet, gelijk een droeve bode.
Ik breng die tijding dan: maar gantsch bedrukt, en node.
Pria. Jupijn, die 't alles ziet, zal mijn getuigen zijn,
Dat ik de Vrede zoek, en weiger tot mijn pijn.
Eneas. Cupido, kond gy zo het menschlijk hart doorwonden,
Dat Vreê, helaas! daar door wort jammerlijk geschonden?
Zo mag men uw fenijn, en pijlen vol vergift,
Met recht vervloeken. *Hel.* Lief, ik schenk u, uit een drift

Van liefden, weêr op nieuw mijn min, mijn ziel, mijn leven.
Par. Ik zal u weêr mijn hart tot een vergelding geven.

Ulysses. Diomedes.

DUs is de reis vergaan, en tegen hoop vol-endt.
Dat Jupijns vyer de min van deze geile ſchent;
Den Koning Priamus ſcheen tot de vreê genegen:
Maar Paris ſtelt 'er zich zo daat'lijk heftig tegen.
Diom. Laat zich dien ouden Vorſt van kind'ren overreên?
En ſtemt hy hare min? *Ulyſ.* Geparſt door haar gebeên.
Heeft hy de peis ontzeit: maar laat ons heene treden
Naar Agamemnons tent, om alles hem t'ontleden
't Geen mijn bejegent is in Trojens groote zaal;
Dat ik hem ſtuk voor ſtuk de ganſche zaak verhaal.

HET VYFDE BEDRYF.

Macedo.

GElukkig mach men nu Protheſilaüs achten,
Van Hector neêrgevelt, doen w'onze macht eerſt brachten
Aan 't Phrigiaanſche lant, hy heeft met bloet beklat,
Maar eens dees ſtrant gezien; wy worden afgemat,
Noch daag'lijks door 't geweer der dappere Trojanen;
Wy zien ons legerplaats van Phrigiaanſche vanen
Beſprongen reis op reis: maar dat ons 't meeſte quelt,
En is geen vijants ſchicht, of het gevreeſt gewelt,
Van Trojen; neen, ô neen! de Griekſche helden vrezen
Voor haren vijant niet, hoe machtig hy mach wezen:
Maar 't geen ons duchten doet voor d'algemeene ſtaat,
Is onderlinge twiſt, en Vorſtelijke haat.
Den Koning Priamus zal ons van zelfs zien vlieden:
Want in ons heir begint de gramſchap al te zieden,
De pieken ſtaan gevelt, den trommel roert men vaſt,
Men ſchreeuwt 'er overluit, de vaan word aangetaſt,
Gezweit, het volk vergaart, elk zet zich in geleden,
Gereet met euv'le moed malkander in te treden.

O Goden!

O Goden! laat dees dagh zo jammerlijken end
Niet nemen tot ons smart; gy waard voor dees gewent
De Grieken hullipzaam, en vorderlijk te wezen.
Maar stil, wie komt hier doch? wat tijding of nu dezen
Weêr uit het leger brengt? hy komt al zuchtende aan.
Maar wacht, 't is Peleus zelf; ik blijf een weinig staan,
Of zet mijn hier wat neêr eer, ik hem aan ga spreken.

Peleus. Macedo.

HElaas! de Goden zijn van onze zijd' geweken.
Mijn zoon, die levendig zijt Griekens stut geweest,
En Trojen waard tot schrik, uw oude vader vreest,
Dat uwe val den Griek ook tot een val zal strekken;
Uw doot schijnt meerder quaat noch achter zich te trekken.
'k Heb eens met Hercules dees hooge wal vernielt,
En Trojen uitgerooit, en haren Vorst ontzielt:
Maar nu zo vrezen wy dat alles zal verkeeren;
Demoleüs, voor wien geen Phrigiaansche speeren
En hielden stant, leit al ellendig neêrgevelt,
Anchizes zoon heeft hem gestuit in zijn gewelt,
En 't harnas hem ontrukt, uit louter staal gedreven,
En dik met gout vergult; nu staat Ulyss', gesteven
Van d'aldersnootste man Tercites, en de jeucht
Van Sciros, op 't bevel van Pirrus, die de deucht
Zijns vaders niet en volcht; Ulysses derft zich kanten,
O snode! tegens hem, die, zonder lijftrawanten,
Alleenig Argos vloot van 't branden heeft bevrijt;
Hoe wort een dapper Helt ook tegen reên benijt!
Hoe mag het zijn vergaan? ik wenschten het te weten;
Daar ginder zien ik een op d'aarde neêrgezeten,
Dees zal mijn lichtelijk in alles wel voldoen.
Soldaat, wat gaat 'er om, begint den Griek te woên,
Of is de zaak beslecht? hoe staan toch hier de zaken?
Zal uit dit bits geschil ook eenige onlust raken?
Vertelt mijn 't geen gy weet. *Mac.* O zoon van Jupijns zoon!
Uw grootvaâr schijnt aan ons, helaas! een bitt're loon

Ge-

Gereet te maken. 'k zal van eerſten aan beginnen,
En u verhalen gaan al 't geen, helaas! nu binnen
Dees dagh hier is geſchiet: Uw zoon, dien wakk'ren helt,
Was naauwelijks, tot ſmart van 't ganſche heir, gevelt,
Of op het uitvaartfeeſt komt Ajax zich vertoonen,
Verzoekt dat men zijn deucht, zo dik beproeft, wil loonen
Met 't wapentuig uw's zoons. *Pel.* Dat is hy zeker waard,
Zijn dapperheit is door heel Phrigien vermaart.
Mac. Den Itakois zet zich verwaant hier daat'lijk tegen:
Waar op hem Ajax dreigt te zenden door den degen
Na 't Rijk, waar Siſiphus is bezig met zijn ſteen
Te rollen tot zijn ſtraf; het ganſche leger ſcheen
Toen datelijk van een, als vijanden, te ſcheuren,
Een yder koos een zijd'. *Pel.* Wat zal ons noch gebeuren!
Wat hangt ons over 't hooft! Hoe ging het vorder voort?
Mac. Den Vorſt, hier van verſchrikt, en vrezende voor moort,
Hief, met bedroeft gelaat, angſtvallig aan een reden,
Gemengt met zuchten, en ook zelver met gebeden.
Toen ſcheen het hart gemoed voor 's Vorſten achtbaarheit
Te wijken, yder ſcheen tot 's Vorſten dienſt bereit,
Elk boog voor zijne wil. *Pel.* Dit doet mijn geeſt verlichten.
Zy deden wijſſelijk, en volgden hare plichten.
Mac. Straks wierd, door een heraut, een yder, voor de tent
Des Konings, aangezeit te komen, om een endt
Te maken van dees twiſt: toen zag men derwaarts trekken
Des Vorſten benden, die voor ruitery verſtrekken;
Na dit het regiment van den geſteurden Spart:
Hier op zo volgden ſtraks den Mirmidoon, vol hart:
Die van Teſſalien ontwonden haar banieren,
En trokken zo voort aan. mit zag men 't vaandel zwieren
Van Diomedes. ſtraks quam Sciros brave troep,
En achter hem Terciet; toen ging 'er een geroep,
Gemengt met trommelſlach, en klinken der trompetten,
Zo vreeſlijk op, dat zelfs de ſtoutſte zich ontzetten;
Mit gaf de Vorſt een wenk: waar op een yder zweeg,
Als of 'er niemant was. den dapp'ren Ajax kreeg

Van Agamemnon last, om aldereerst te spreeken:
Waar op hy straks begon. *Pel.* Ik moet uw reden breeken.
Was Ajax wel te vreên, in zulken redenstrijt
Te treên met d'Itakois? dat is hy zeeker quijt.
Ulysses is te loos, wanneer hy vecht met woorden.
Mac. 't Is waar, dat ik wel eer hem zelver zeggen hoorden,
Dat hy het nooit zou doen; maar niettemin, hy heeft
Het aangegaan geparst. *Pel.* O vrient! mijn hart dat beeft,
Dan is 't met hem gedaan; hy kan die strijt niet winnen.
Mac. 'k Zag hem zijn woorden met een grammen moed beginnen,
En eindigen, na hy zijn daden had vertoont:
Toen quam Ulysses voort, en veinsden zich gehoont
Van Ajax, om de reên die dezen had gesproken;
Toen zag men hoe hy ging in elks gemoed'ren stoken
Een vier door vleijery. hy brocht zo veel te weeg
Dat elks genegentheit hy straks tot zijnwaarts kreeg;
Een yder keek hem aan met gunst, en vriend'lijkheden,
En juigden hem vast toe. *Pel.* Bedrieghelijke reden!
Wat doet gy niet al quaats; och Ajax! 'k vrees voor uw.
Mac. Wanneer hy had vol-end, zo hoorden men op nuw
Een ysselijk gerucht, het momp'len van veel stemmen;
Wat dat de Vorst ook deed', hy kost het volk niet temmen,
Voor dat het met een barst, en vreesselijk geluit,
Eenparig, als vereent, uit eenen mont riep uit,
Men geeft het wapentuig Ulysses tot een loning.
Dit klonk heel onverwacht in d'oren van den Koning,
Die straks wiert bleek van schrik. *Pel.* ô Goôn! ik dacht het wel,
De list heeft nooit gehadt een gaauwer metgezel,
Daar 's niemant die het minst kan by dien lozen halen.
De glans van Ajax most hier voor zijn loosheit dalen.
Mac. Den Vorst, op 't hoogst gestoort, gebood terstont zijn volk
De wapens wech te doen, schoon Calchas, Godes tolk,
Hem zei, dat dit alzo by d'opperste der Goden
Bestemt was; niettemin heeft hy vergramt geboden
Dat elk vertrekken zou: toen zag men dat elk een,
Allengs van dolle spijt vervoert, het toom der reên

Liet vallen, en ſtondt reed' met dreigen, of met daden
Te krijgen hare wil; ſtraks zag men hoe dat traden
Terciet, en Pirrus by den Itakois; verzelt
Met Diomedes: ja het was 'er zo geſtelt,
Dat zelfs den Mirmidoon, en Teſſaler, wiens landen
Met Argos zijn bezet van eenderhande ſtranden,
Hier ſpraken voor Ulyſſ'. de zoon van Telamon
Kreeg Menelaüs, die den oorlog eerſt begon,
Met zijn Spartaanſche troep, en Argos ruiterbenden,
Alleenig tot zijn hulp. *Pel.* Dit zal van veel ellenden
En jamm'ren d'oorzaak zijn, zo 't niet en word geſtuit.
Mac. Toen trad 'er Calchas in, en riep alleenig uit
Den dapp'ren Ajax, om een woord met hem te ſpreeken,
Die daat'lijk met hem ging: toen ben ik ſtraks geweeken,
En heb haar al te maal noch even gram van moed
Gelaten, 'k vrees dees dagh zal noch het Griekſche bloedt
Zien ſtorten door de kling. *Pel.* Onlukkig mach men hieten
Met recht dien dagh, en uur, dat wy de kuſt verlieten
Van Grieken. och! helaas! wy zijn alhier gelant,
Op dat men 't Griekſch gebeent' van deze vreemde ſtrant,
Na dat wy van den Phrieg ellendig zijn verſlagen,
In 't vaderlijke graft kerkplichtig niet zouw dragen.
Maar ſtil, ik hoor gerucht, wat of dit worden zal?
Gy Grieken, warelijk gy zoekt uw eigen val.
Daar komt Ulyſſes aan, met al zijn bontgenooten.
O Goden, hoed dat doch geen bloet hier word vergooten.

Ulyſſes. Pirrus. Diomedes. Peleus. Macedo.

HEt gaat dan zo het gaat, het harnas moet 'er zijn;
De Grieken al te maal die ſtemden het met mijn.
Pirr. Zo zal 't ook, of ik zweer dat dezen dagh, die rede
Ten einden is geraakt, noch veel zal na beneden
Gaan ſlepen met haar wech. 't is zo noch niet gedaan:
Wanneer men Vorſten hoont, zo gaat men op zich laân
Een onverzoenb'ren haat. *Diom.* Weeſt beide wel te vreden.
Ulyſſes, gy zult noch van daag naar huis toe treden

Met uw gewenſchte ſchat. *Pel.* Hoe zal dit einden, Goôn!
Zal dien onwaardigen dan krijgen zulken loon?
Mac. Hy heeft het Griekſch gemoed geheel tot zich getrokken.
Pel. Zo zal men onze macht wel haaſt aan flarden rokken.
Pirr. 't Is Ajax lief, of leet, mijn vaders beukelaar,
Wiens gulde glans zo blinkt, zijn borſtpanſier, zo zwaar,
Van dubbelt ſtaal geſmeet, en ſtorremhoedt vol veeren,
Die gy hem uit de naam van Thetis quaamt vereeren,
Die zullen heden u weêrom geſchonken zijn.
Het ganſche leger trekt met ons een zelve lijn.
Ulyſ. Den Koning ſchaamt zich niet mijn daden te verduiſt'ren,
En, doe 'k mijn reden deed', wou naauwlijks na mijn luiſt'ren;
En denkt hy niet hoe dat, doen elk vertrekken wouw,
En yder bezich was om 't teerig ankertouw
Te winden uit de Zee, geen ander, door zijn reden,
Dan ik, de Grieken deed' van 't ſtrant na 't leger treden;
't Gedenken van mijn werk is hem wel haaſt ontgaan,
Hy let niet wat gevaar ik al heb uitgeſtaan.
Pel. Hoe kan een looze tong zijn redenen beleggen!
Die d'Itakois niet kent, kan hier niet tegen zeggen,
Schoon 't alles is verſiert. *Pirr.* Maar ſtil, daar ſtaat de ſtam,
Uit welkers loot ik eer alhier ter werelt quam.
Pel. O Pirrus! dat gy waard gelijk als ik genegen,
Gy zoud met rijper raadt uw werken overwegen:
Mijn broeder Telamons onwinnelijke ſpruit,
Berooft gy van zijn recht. wat denkt gy dat hier uit,
Al rijzen zal? dien helt en laat zich niet verbluffen,
Men heeft hem nooit gezien voor eenig aanſlag ſuffen,
Hy zal dit niet verſtaan: maar zoeken met gewelt,
Te krijgen, waar van hy door looſheit is gevelt.
Diom. De ſtemmen zijn gegaan, die kan men niet herroepen,
Men gaf 't haar na haar wil, zy ſtelden 't aan de troepen.
Ulyſ. En nu het anders valt berouwt haar deze daat.
Het harnas is het mijn, het gaat dan zo het gaat.
Pel. O Goôn! daar komt de Vorſt met Menelaüs benden;
Hoe zal dees droeven dagh op 't alderleſt noch enden.

Agamem-

Agamemnon. Pirrus. Ajax. Ulysses. Diomedes. Peleus. Rey van Grieken.

ZYn dan de Vorsten noch al even trots, en stijf?
Pirr. Zy schelden uwe daat, en ongehoort bedrijf.
Ajax. En wy de schelmsche list, van dien verraâr besteeken.
Ulyss. Uw tooren houd geen maat; wat derft gy niet al spreeken?
Agam. Hoe weinig wort geviert mijn Koninklijk gebod!
Diom. Dat hingt gy heden aan het weiffelende lot.
Pel. Bevredigt met malkaar, eer 't varder komt te raken.
Ajax. Zo haast Ulysses zal zijn hatig voorneem staken.
Diom. Zy zijn hem toegezeit, gy zijt de wapens quijt.
Agam. Wort dan de deucht alhier in 't Grieksche heir benijt?
Ulyss. Mijn deucht mag meerder noch dan deze wapens halen.
Ajax. Ziet dat gy met uw deucht niet haast na Stix gaat dalen.
Pir. Waar toe doch dit geraas? het eens gegeven woort
Mag niet herroepen zijn; men doet gelijk 't behoort,
En brengt de wapens hier. *Ajax.* Heer Koning, laat het wezen,
Men brengtze voor den dagh, en wilt voor mijn niet vrezen,
Ik zal geen oorzaak zijn van 't algemeen bederf;
Eer 't gantsche heir vergaat is 't beter dat ik sterf.
Agam. Wel aan dan edel helt, hoe veel zijn w' aan u schuldig;
Kan 't anders dan niet zijn, zo lijd dit toch verduldig.
Pel. O Helt! met deucht begaaft, uw goddelijk geslacht
Zal, door uw edelheit, voortaan zijn meer geacht.
Agam. Hier staan de wapens nu, hier staanze, wiltze geven
Aan die geen, die het meest voor Grieken heeft bedreven.
Pirr. Ulysses die verdient dat hy de wapens heeft.
Gy Grieken, is 't niet waar? *Agam.* Ziet wel wie gy ze geeft;
Aanmerrikt eens te deeg, of Ajax heldedaden
Daar toe niet nader zijn. *Diom.* Ulyss' heeft vroeg en spade
Voor 't Grieksche heir gewaakt, men hoort hem deze gift,
Die hem rechtvaardig komt, te schenken; zijne drift
Was Argos vorderlijk, en Trojen tot bederven:
Maar laat den gantschen hoop vry zeggen, wie verwerven

Zal 't wapentuig, gesmeet in Etnaas felle gloet,
Van Peleus zoon gevoert, geverft zo dik' met bloet.
Agam. Gy Grieken, ziet wel toe, kom, oordeelt na behooren,
Wie hebt gy dan tot voogt der wapenen verkooren?
R. v. Gr. Geen ander dan Ulyss', zijn schranderheit is waard
Dien onwaardeerb'ren schat. *Agam.* Zal Ajax, zo vermaart,
Dan misgaan? die wel eer is Hector ingetreden,
En met hem hant voor hant alleenig heeft gestreden;
Die zonder hulp de vloot beschermt heeft van de vlam
Die Hector had gesticht, en niemant blusschen quam?
Pirr. Ulysses, dit geweer, dit harnas, zal na dezen
Niet meer mijn vaders zijn: maar voortaan 't uwe wezen.
Ulys. Wy danken u, mijn heer, voor uw' genegentheit,
Wy blijven 't Grieksche heir weêr eeuwiglijk bereit
Te dienen, waar dat zal ons dienst ook zijn van noden.
Ik vat dit harnas aan. *Agam.* Wat zien wy, groote Goden!
Gaat list voor dapperheit? ô dapp'ren Ajax, ziet
Hoe weinig dat men acht mijn Koninklijk gebiedt.
Ajax. Geen noot, verheven Vorst, weest evenwel te vreden;
Het bloet van Sisiphus heeft door zijn schalke reden,
Gegront op schelmery, het harnas mijn ontrukt,
En door zijn looze tong de Vorsten ingedrukt
Genegentheit tot hem; zy zullen noch beklagen
Dit vonnis, dus gevelt alleen om zijn behagen.
Dit lemmer, menigmaal geverruwt in het bloet
Van Azien, is mijn. dit zwaart, dat door mijn moed
De schrik van Trojen was, zal dan ten minsten wezen
Vry van Ulysses eisch; wy hoeven niet te vrezen
Dat hy hier aan heeft recht: wel aan dan, is het mijn,
Zo zal het nu zijn heer wel konnen dienstig zijn.
Zo 't heeft het Troische bloet voor dezen ooit vergoten,
't Zal nu zijn meester zelfs de hart-aâr af gaan stoten;
Zo zal 'er niemant zijn, die zeggen zal, mijn hant
Heeft Ajax voor de vuist ter neêrgeleit in 't zant.
Agam. O Goden! wat zal 't zijn? wat hebt gy nu bedreven?
Dien helt heeft met zijn hant zich zelfs berooft het leven.

Ulyſ. Zo gaat het na mijn zin, zo zal 't haar alle gaan,
Die mijn in mijne wil zo derven tegenſtaan.
Diom. Helaas! wat dolligheit heeft hem 't gemoet bezeten,
Hy heeft de liefde tot zijn zelver ganſch vergeten.
Pirr. Verwoedheit, druk, en ſmart, en gramſchap, hebben hem
't Verſtant benomen. *Agam.* Zeg veel liever uwe ſtem,
Gegeven aan Ulyſſ'. dees dagh komt duur te koſten,
't Geval twee helden uit het Griekſche leger boſte;
Men zal, uit noot geparſt, zo doende dit geweſt
Verlaten moeten, en den Phrigiaan op 't leſt
Quijtſchelden d'oude wrok: want zonder dapperheden
Verwint men nimmermeer de vaſtbemuurde ſteden.
Ulyſ. De ſchranderheit vermach wel dikwils meerder, dan
Een helt, die maar alleen kan vechten voor een man.
Diom. Het nootlot heeft dit dus beſtemt, het moſt gebeuren;
Zet dit toch aan een zijd', en wilt de ruſt niet ſteuren
Van uw gehoorzaam volk: zy ſtaan op uw gebodt,
Gereed'. uw wil verſtrekt haar een gewillig lot.
Agam. De Grieken warelijk die mogen wel beklagen
Dees dagh, die zeker is de droefſt' van al de dagen
Dat Argos Trojen zag: maar 't klagen is te laat.
't Is nodig dat men voorts met welgegronde raadt,
Op alle dingen let; men brengt het lichaam binnen.
'k Beklaag dien dapp'ren helt, van zijn verwoede zinnen
Zo jammerlijk vervoert. *Pel.* Helaas! wat droeven dagh,
Met recht beklagens waard. och Ajax! nimmer zag
Den Griek een helt zo zeer gelijk in al zijn daden
Met mijn Achilles, als wanneer uw arm geladen
Was met het Griekſche ſchilt, en gy ganſch onvertzaagt
De vloot ontzetten quaamt: of, moedig uitgedaagt
Van Hector, hem voldeed', en tegen quaamt getreden,
Met wien gy kloekelijk hebt als een helt geſtreden;
Uw onluk is mijn leet: waar zijt gy toe geraakt?
Uw moedigheit heeft u ganſch zinneloos gemaakt:
'k Beklaag uw felle daat, gy zijt te veer geloopen,
Uw gramſchap rees te hoog; zo doende zal ons hoopen

In vrees haast keeren gaan. *Ulys.* Wat mijn aangaat, mijn hart
Is nu geheel verheugt, wy weten van geen smart,
Mijn vijant leit ter neêr, wy krijgen 't na begeeren.
Agam. Gy Vorsten, laat ons gaan, ons zorg zal nu vermeeren;
Ons macht is vry gekleint. Achilles wort verzelt
Van Ajax. Trojen is bevrijt van hun gewelt.

UIT.

